

DIRVA

THE FIELD

Nr. 38

Gegužės-May 14, 1959

Cleveland, Ohio

Procedūros klampynė Ženevoje

Sovietai, kaip ir anksčiau, kelia reikalavimą po reikalavimo

Chruščiovo grasinimų šešelyje prasidėjusi seniai reklamuota 4 užsienių reikalų ministrų konferencija, turėjusi paruošti kelią "viršūnių" susitikimui, pati paskendo procedūros klampynėje, kurią didina sovietai, surasdami vis naujų komplikacijų.

Konferencijos išvakarėse Chruščiovas pareiškė Sovietijoje besilankantiesiems Vak. Vokietijos laikraščiniams, kad Rusija galinti jų tėvynę "išjungti iš akcijos" maždaug aštuoniomis hidrogeninėmis bombomis; branduoliniame kare, — Chruščiovas pareiškė, — Rusija patirtų "nuostolių, ir didelių nuostolių", bet "Vakarų valstybės būtų nušluotos nuo žemės veido".

Pirmoji 4 ministrų konferencijoje iškilusi komplikacija buvo taip vadinamoji "stalo krizė". Sovietai, planuodami paskui save atsivesti ir lygiomis teisėmis į konferenciją įtraukti vienus ar kitus savo satelitus, pareikalavo, kad būtų posėdžiaujama prie apskrito stalo. Vakarai ruošėsi 4 valstybių, iš seno vadinamų "Keturių Didžiųjų", užs. reik. ministrų konferencijai. Jie siūlė sėsti prie iš anksto paruošto kvadratinio stalo — po delegaciją kiekvienaime šone. Deramasi buvo kambaryje, kuriame nebuvo jokio stalo, tik kėdės ir sofų kambario pasieniais.

Po ilgesnių ginčų pagaliau buvo sovietams nusileista, ir įneštas apskritas, tuščius viduriu, stalas, kurio maždaug šeštoji dalis liko neužimta, ir pro tą tarpą abiejų Vokietijų patariamiosios delegacijos stebė posėdžius.

Konferencijos pradžią užvilkinio Gromyko reikalavimas pilnateisiais pasitarimų dalyviais kviesti abiejų Vokietijų delegacijas. Tikrasis šio reikalavimo tikslas buvo išgauti Rytų Vokietijos, kaip valstybės, pripažinimą. Vakarams griežtai pasipriešinus, ir Prancūzijos delegacijai net pagrasinus pasitraukti iš konferencijos, Gromyko nusileido, pasiekęs kai kurių propagandinių laimėjimų už konferencijos salės sienų.

Vokietijų delegacijos buvo paliktos patariamuoju balsu. Gromyko reikalavimas, kad jų sudėtyje būtų po 10 asmenų (po tiek narių turi 4 pilnateisių posėdžių dalyvių delegacijos) — taip pat nepraėjo: jų dydis nustatytas po 6 asmenis, nors Vak. Vokietija faktiškai teturi tik 5.

Abiejų Vokietijų delegacijos sėdi prie gretimų sta-

lų, tačiau viena kitą ignoruoja ir tarpusavy nepalaiduoja jokių ryšių. Rytų Vokietijos delegacijai vadovauja Lothar Bolz, sovietų pilietis.

Vokiečių delegacijos galės kalbėti posėdyje, tik visiems užs. reikalų ministrams sutikus. Vienas sovietų pareigūnas laikraščiniams pareiškė, kad esama

Nukelta į 5 psl.

Marius ir Emilija Kielos, grįždami iš Washingtono, lankėsi Clevelande. Kaip žinia, Emilija Kielienė neseniai pas savo vyrą yra atvykusi iš Lietuvos. Iš kairės: M. ir E. Kielos, B. Paulionis.

Tautinės Sąjungos Seimui artėjant

Tautinės Sąjungos C. V-ba gegužės 30 ir 31 d. Detroito šaukia Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovų suvažiavimą — seimą.

Gyvendami tėvynėje, dažniau susitikdavome pasidailinti įspūdiams ir pasitarti bėgamaisiais reikalais. Šiandien gyvename kitose sąlygose. Turime skirtingų reikalų bei uždavinių. Ir nors esame išsiblaškę po įvairius kampus, karts nuo karto stengiamės įveikti atstumą, suvažiuoti, pasikeisti nuomonėmis, apžvelgti nuveiktus darbus ir aptarti ateities veikimą.

Mums, Tautinės Sąjungos nariams, kurie esame pasiryžę tęsti vietininkų — pažangiečių idėjas, reikia šiame seime ne tik dalyvauti, bet ir pagalvoti, kuo galėtume prisidėti prie jo pasisekimo.

Nenuilstamieji Markso pakalikai, o kartais ir dešinės atstovai, mums primeta vadizmą ir kt. nesąmo-

nes. Esame įvairiomis progomis nusakę mūsų Tautinės Sąjungos narių, tikslus, uždavinius, ir siekius. Jie kiekvienam pozityviam lietuviui artimi: tautiškai ir valstybiškai subrendusi lietuvių tauta, laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė, tvarkoma demokratiniiais pagrindais, sava lietuviška kultūra, laisvas ir kūrybingas žmogus, krikščioniškąją morale grindžiamas visuomeninis gyvenimas.

Tremtyje ir emigracijoje mūsų svarbiausias uždavinys buvo, yra ir pasiliks — atkurti Lietuvos valstybės funkcionavimą, sujungti visas lietuviškas žemes ir grąžinti normalų valstybinį gyvenimą mūsų Tėvynei.

Turėjome seimų įvairiais laikais. Būsimasis seimas, tarptautiniu atžvilgiu, nebus džiuginantis, nes politiniame horizonte bus prasidėjusios ar įpusėjusios laisvės ir vergijos atstovų de-rybos. Kurie jų laimės — ateitis parodys. Optimizmui

pagrindas, regis, nėra tvirtas.

Gyvendami tą neaiškų laikotarpį, turime dar tvirtiau savybėje rikiuotis ir ryžtis ateities darbams. Turime dar labiau sutelkti jėgas, aukoti daugiau laiko ir pagal išgales daugiau lėšų pagrindiniam uždaviniui. Kova už pavergtos tautos laisvės atstatymą yra sunki ir gali būti ilga.

Seimo metu įvyks ir Vilties Draugijos narių posėdis. Vilties d-ja leidžia mūsų organą Dirvą. Rašytas žodis šiandien yra geriausia priemonė pasisakyti įvairiais klausimais. Spausdintas žodis formuoja visuomeninį, dvasinį ir politinį gyvenimą. Turime dėti visas pastangas, kad mūsų spauda dar daugiau sustiprėtų.

Šio, ne eilinio, o dešimtmečio, seimo programa plati ir įdomi. Joje turi aktyviai pasireikšti kiekvienas skyrius. Todėl visų skyrių valdybos turi paskubėti susaukti narių susirinkimus ir išrinkti reikiamą skaičių atstovų į būsimą seimą. Mėla būtų matyti šiame dešimtmečio seime ir Kanados vienminčius.

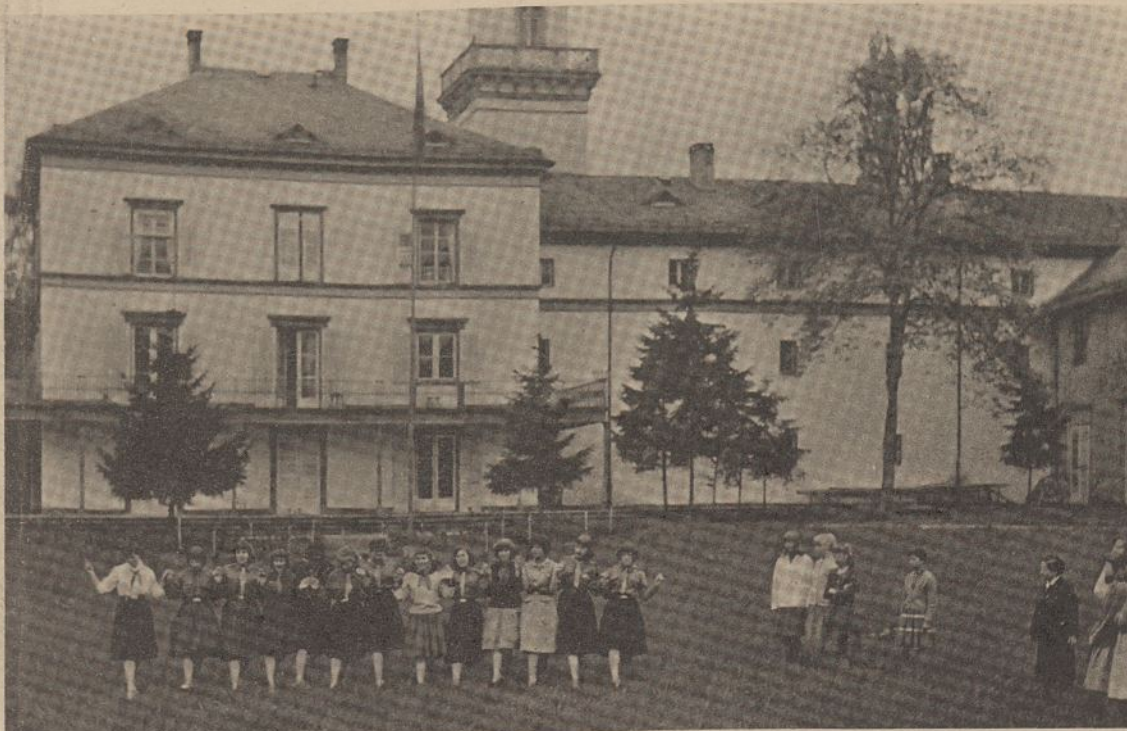
Kviečiame visus — rinktus ir nerinktus, senius ir jaunus, vienminčius ir pritariančius — gegužės 30 ir 31 d. dalyvauti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Dešimtmečio Seime Detroitė.

Iki pasimatymo.

J. Jurevičius

KAIRĖJĖ: Praeitą savaitgalį buvo visur paminėta Motinos diena. Clevelando Birutiečių ir Ramovėnų tradiciniame pobūvyje, jauniausia ir vyriausia amžiumi motinos, p.p. V. Auginienė ir S. Smetonienė, buvo papuoštos orchidėjų žiedais.

Dirvos nuotrauka

Vasario 16-tosios Lietuvių Gimnazijos skautės prie savo bendrabučio rūmų. Iš kairės: Rūta Kiulkaitytė, S. Kiulkaitytė, R. Kokoškaitė, V. Endriukaitė, S. Suokaitė, E. Kelerytė, Ž. Vykontaitė, S. Janušaitė, A. Valaitytė, G. Girdvainytė, Z. Lengvinaite ir kt. (Daugiau apie Vasario 16 gimnaziją 2 psl.).

H. Motgabienės nuotr.

Vakarų ir Rytų Vokietija

Ženevos konferencijai prasidėjus, skaitoma joms naudinga arčiau susipažinti su padalintos Vokietijos santvarka. Lygiai Vakarų, lygiai Rytų Vokietijoje.

Vakarų Vokietija

Vakarų Vokietija yra Federalinė Respublika. Pagal 1949 m. gegužės 23 d. konstituciją ją pradžioje sudarė 9 federaliniai kraštai ir du laisvi miestai. 1952 m., trims kraštams susijungus į vieną, V. Vokietija dabar susideda iš 2 laisvų miestų (Bremenas ir Hamburgas) ir 7 kraštų (Bayern, Hes-

sen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Schleswig-Holstein ir Baden-Württemberg). Kraštų skaičius vėl padidės iki 8, kada Saaro kraštas galutinai įsijungs į federaciją.

1959 m. V. Vokietija su Saaro kraštu, bet be Vak. Berlyno, turėjo 52,5 milijonus gyventojų; Vakarų Berlyne yra 2,228,500 gyventojų. Vakarų Berlyno burmistras W. Brandt'as.

Svarbiausieji Federalinės Vokietijos organai yra: parlamentas (Bundestag'as) ir federalinė taryba (Bundesrat'as). Parlamentą sudaro 487 nariai, renkami visuotiniu, tiesioginiu, laisvu ir slaptu balsavimu 4 metams. Būsimieji rinkimai parlamentan turės įvykti 1961 metais. Parlamentas leidžia įstatymus, renka kanclerį (ministrų pirmininką), konstitucinį teismą ir kontroliuoja valstybinį aparatą.

Federalinė taryba susideda iš paskirų kraštų vyriausybų atstovų. Kiekvienas kraštas ar laisvas miestas, priklausomai nuo jo gyventojų skaičiaus, turi fed. taryboje 3-5 atstovus. Leidžiamieji įstatymai turi teisę siūlyti įstatymų projektus.

Federalinę respubliką reprezentuoja jos prezidentas. Jį penkeriems metams renka federalinis susirinkimas, susidedantis iš 487 parlamento narių ir tokio pat skaičiaus atskirų kraštų seimelių narių. Nauji prezidento rinkimai turės įvykti 1959 m. liepos 1 d.

Dabartinis Federalinės Vokietijos prezidentas yra prof. Theodoras Heuss'as, o kancleriu Dr. Konradas Adenauer'is.

Abu šie nusipelnę politikai pasauliui gerai žinomi, nes spauda dažnai jų pavardės linksniuoją. Prof. Heuss'as 1949 m. buvo išrinktas pirmuoju prezidentu. 1954 m. perrengtas antrą kartą ir tas pareigas eina jau 10 metų. Federalinės Vokietijos konstitucija nebeleidžia jį rinkti trečiai kadencijai.

Dr. Adenauer'is nuo 1949 m. kanclerio pareigoms išrenkamas trečią kartą. Ryšium su naujais prezidento rinkimais turės įvykti svarbūs pasikeitimai, nes dabartinis kancleris Dr. Adenauer'is kandidatuoja į prezidentus. Neabejojama, kad bus išrinktas. Antruoju kandidatu išstatytas soc. dem. prof. Carlo Schmidas.

Kas bus nauju Fed. Vokietijos kancleriu, dar galutinai nenusistatyta. Geriausius davinčius turi dabartinis ūkio ministeris prof. Erhard'as, tap vadinamo vokiško ūkio stebuklo "krikštatėvis".

Fed. vyriausybė susideda iš kanclerio ir 18 ministrų. Kiekvienas fed. kraštas turi savo seimelį (Landtag'as) bei vyriausybę. Paskirų kraštų vyriausybės susideda iš min. pirm. ir 8-9 ministrų. Laisvieji miestai federalinėje santvarkoje prilygsta kraštams. Pagal jų senas tradicijas jų seimeliai vadinasi senatais ir jų vyriausybės susideda iš 8-9 senatorių.

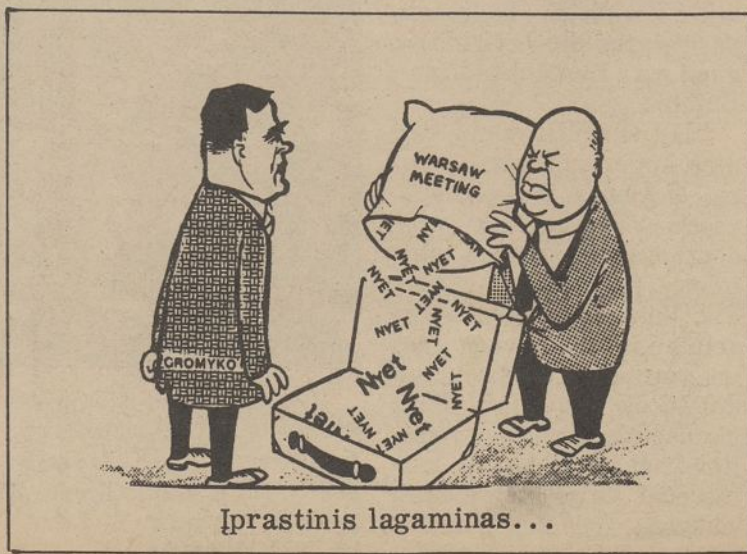
Suskaičiavę, kiek paskiri kraštai, laisvi miestai ir patied. vyriausybės turi ministrijų bei tolygių pareigūnų, gausime šimtinę viršijantį skaičių. Ne be pagrindų daug kas Vakarų Vokietiją vadina "ministrų rojum".

Rytų Vokietija

1949 m. spalio mėn. Rytų zonos "Liaudies Taryba" proklamavo "Vokietijos Demokratinę Respubliką". Panašiai kaip ir Fed. Vokietija, pradžioje jų sudarė 5 kraštai (Brandenburg'as, Sachsen-Anhalt, Mecklenburgas, Sachsen ir Thuringen), bet jau 1952 m. visa josios teritorija liko suskirstyta į 14 administracinių rajonų.

Priešingai federalistinė bei autonominė Vakarų Vokietijos valdymo tvarka, Rytų zona, arba "Vokietijos Demokratinė Respublika" valdoma griežtai centralizuotai iš Rytų Berlyno.

Nukelta į 5 psl.

Įprastinis lagaminas...

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit). 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Juoda šmėkla prie Vasario 16 Gimnazijos durų?

B. MASIULIS, Chicago

Nuo 1952 metų vadovaudamas vienam, 135-ajam, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būreliui, turiu progą susirašyti su jais žmonėmis ir gaunu žinių apie jos gyvenimą.

Paskutiniaisiais dvejais mokslo metais ton gimnazijon įstojo vienuolika iš Lietuvos atvykusių berniukų ir mergaičių. Jie priimti į įvairias klases, destis koks kurio išsimokslinimas. Visi tie jaunuoliai kalbą gražiai lietuviškai, esą kieti patriotai ir nepritampa prie vokiečių. Jie atvykę kas su abiem tėveliais, kas tik su vienu, kas su mamyte, kas ir be jų. Kieno mamytė kelerius metus kentėjusi Sibire, kieno tėvelis esąs miręs ar žuvęs kare arba nutraukęs ryšius su savo šeima. Ir šiaip jau kiekvienas jaunuolis turėjęs sunkių išgyvenimų — buvęs spaudamas materialinio ir dvasinio skurdo. Atvykę prisilęgti, jaunuoliai dabar jaučioje lietuviškoje gimnazijos aplinkoje dvasiškai atkūtę ir jaučiasi tartum būtų laisvoje savo tėvynėje. Ir mokasi gerai; vienas jų net esąs geriausias mokinytis visoje gimnazijoje.

Smagu tat girdėti, bei viena dvasia negyvensi: tiems jaunuoliams būtina dar materialinė pagalba. Šito reikalu jaunimui pasiūlytos gimnazijos mokytojas Fr. Skėrys vasario pradžioje išsiuntinėjęs įvairiems asmenims per 90 laišku. Ir to pasėkmės? ... Keturi adresatai temalonėje atsiliepti. Jei lig šiol tiek teatsilieptė, tai vargu ar atsilieps dar kas daugiau. Ir bus gaila p. Skėrio sugaišto rašymui laiko ir pašto išlaidų storiems laiškam.

Yra ir daugiau bėdų, dar stambesnių. Aplamai, nepriekliai visą laiką gaubia gimnaziją, ir dabar jau kyla klausimas, kas bus toliau, ar beišsilaikys gimnazija, tas gražusis lietuviškas židinys. Šito klausimo atsakymas slypi tamsioje nežinioje. Tatai iškalbingai byloja oficialūs biuletenis, pasirašytas dr. J. Griniaus, gimnazijos direktoriaus. Būtent:

"Jau saulė dangumi kasdien kopja aukštyn į vasarą. Nevienu jau planuoja vasaros atostogas ir vaizduotėje pergyvena ne tokio tolimo poilsio džiaugsmus. Tik Vasario 16 gimnazijai artėja juodos dienos, nes jos kraujas — tautiečių aukos — vis ima retėti. Mūsų gimnazijos tėvai — rėmėjų būrelių nariai — ir karais net kai kurie būrelių vadovai — tie herojiški lietuviškos ir artimo meilės

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Dijos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Padėkime mūsų skautams nuvykti į Filipinus

RAIMUNDAS MIEŽELIS

Lietuvos interesų gynime šiuo metu turėtume atkreipti galimai didesnį dėmesį į nepriklausomybę atgaunančias Azijos ir Afrikos valstybes. Tų tautų skaičius vis didėja ir vien jau savo skaičiumi jos įgauna daugiau reikšmės pasaulio forumuose, kuriuose iškyla ir Lietuvos klausimas. Įvairiuose balsavimuose Azijos-Afrikos tautų blokas jau dabar turi lemiamą balsų skaičių, nusveriantį klausimo sprendimą laisvųjų ar komunistinių tautų naudai.

Todėl Azijos-Afrikos tautų tarpe iškelti Lietuvos vardą ir jas supažindinti su mūsų problema yra labai svarbu. Turime tačiau pripažinti, kad iki šiol tuose kraštuose mūsų klausimais nedaug tėra padaryta. Jei Vakarų Europoje, šiaurinėje Amerikoje ir iš dalies Pietinėje Amerikoje Lietuvos vardas ir problemos yra daugiau ar mažiau žinomos, tai Azijos ir Afrikos tautos, su labai mažomis išimtimis, visai net nežino, kad tokia valstybė kaip Lietuva egzistavo. Tai atsitiko pirmoje eilėje todėl, kad jos nebuvo laisvos, kai Lietuva buvo laisva, ir neturėjome nei diplomatinę nei prekybinių ryšių. Aišku ir tolimi atstumai bei skirtingos kultūros nepadėjo artimesnių ryšių susidarymui.

Siekiant dabar tenai Lietuvos reikalus iškelti, tenka dirbti visai nepaliojose dirvoje. Ir tai tokioje dirvoje, kuri ilgos kolonialinių valstybių priespaudos pasėkoje yra atvira rusų avantiūroms ir pažadams. Pasitikėdami komunistų žodžiais, norėdami atsiekti greito pramonės išaugimo Rusijos pavyzdžiu ir būdami nusivylę Vakarų pasaulio imperializmu, Azijos-Afrikos kraštai priima pavergtųjų tautų politiką teikiama informacija su dideliu rezervuotumu, beveik kaip nepatikamą propagandą, kuri, jų manymu, yra inspiruota vakariečių interesų.

Esant tokiai padėčiai, jaunimui čia yra ypač gera dirva, nes jo žodžiai skam-

Daugelis lietuvių jau yra aukoję ir tebeaukvoja mieliai mūsų gimnazijai, bet šita skaičių keleriopai praneša tautiečiai, kurie nieko nėra jai davę. Meilės, meilės, daugiau meilės lietuvių! Meilė atrauks tautiečių užrauktas kišenes ir apsaugos gimnaziją nuo klaukaus mirimo.

ba nuoširdžiau, gyviau ir savaime atrodo mažiau nuodąyti propaganda. Atrodytų, kad jaunimas ypač į šiuos kraštus turėtų nukreipti savo dėmesį.

Tačiau atstumai daro savo. Jeigu Amerikos universitetuose studijuoją lietuviai studentai užmezga ryšius su studentais, atvykusiais iš tų tautų, tai yra pasiekama tik nedidelė, nors, be abejonių, ateityje būsianti ypatingai įtakinga grupė. Tačiau ypač yra svarbu nuvykti į tuos kraštus ir gyvu žodžiu prakalbėti, o ir tokių progų visgi pasitaiko. Pavyzdžiui į prieš porą metų Ceylono valstybėje įvykusį pasaulio studentų suvažiavimą buvo gautas kvietimas pasiūsti Lietuvos Studentų Sąjungos atstovą. Studentų Sąjungos valdyba, viena nepajėgdama finansuoti tokią atstovo kelionę, tuoju kreipėsi į mūsų veiksmus, prašydama finansinės paramos, ir, deja, jos nebuvo duota. Taip ir liko praleista graži proga.

Šiuo metu mums atsidaro vėl nauja proga siųsti Lietuvos jaunimo atstovus į Aziją. Tai proga, kuri kabin ar pasikartos ateityje. Filipinuose liepos mėnesio 17-26 dienomis įvyks X-ji Pasaulinė Skautų Sąjungos Džiamborė — suvažiavimas ir stovykla. Į ją suskris skautai iš viso pasaulio tautų, ypač gausios bus Azijos ir Afrikos tautų delegacijos, nes tai pirmoji Džiamborė, kuri vyks ne Vakarų pasaulyje. Lietuvos Skautų Sąjunga jau yra gavusi oficialų pakvietimą ten atstovauti Lietuvai.

Mūsų oficialus atstovavimas, Lietuvos vėliavos dalyvavimas paradoose, paskleidimas ruošiamo specialaus informacinio leidinio apie Lietuvą, lietuvių tautodailės parodos suruošimas ir nuolatinis aktyvus kontaktas su delegacijų vadovais, nariais ir tūkstančiais svečių, kurie aplanko Džiamborės, duotų labai daug naudos mūsų reikalams. Ypač, kai tai kils iš jaunimo pastangų. Visokiems vėlesniems politiniams žygiams ir kontaktams dirva jau būtų daug palankesnė.

Lietuvos Skautų Sąjungos ir specialaus Džiamborės Fondo vadovybės yra pasiryžusios siųsti Lietuvos skautų atstovus į šią Džiamborę Filipinuose. Lietuvos skautų reprezentacinis vietas bus sudarytas iš mū-

DEL KAUNO "SOBORO"

Iš K. Žuko prisiminimų ištraukos "Kaunas prieš 70 metų" (Dirva, bal. 23 d.) sužinome, kad Kauno "Soboras" buvo tikra kopija Maskvos Kristaus Išganytojo Soboro. Bet tikrumoje taip nėra. Kauno Įgulos bažnyčia, rusų statytas "soboras" yra gana grynų bizantinio stiliaus pastatas, su kupolais, bizantinėmis kolonom, kapiteliais ir su nežymia rusiška ornamentika. Tas jos stilius išgelbėjo nuo planuoto nugriovimo.

Kristaus Išganytojo katedra ("soboras") Maskvoje, didžiausia Rusijoje bažnyčia, statyta Napoleono nugalėjimui atminti, talpinusi per 15000 žmonių, balto marmoru dengta, puošniai įrengta, su garsiųjų dailininkų darbo (Vasnecovo ir kt.) ikonoms buvo rusiškos bizantinio stiliaus atmainos, su smailėjančiais viršų, auksu dengtais kupolais ("cibuliais"), be kolonų, gausia rusiška ornamentika padengta. Ją nugriovė bolševikai, ruošdami vietą

"Sovietų rūmams", kurie niekad nebuvo pastatyti...

Panašesnio stiliaus buvo Varšuvos "soboras", labai didelis pastatas, jį lenkai, atgavę nepriklausomybę, nugriovė. Kauno Įgulos bažnyčia turi apvalius didįjį kupolą ir keturis mažus. Esama ir vakaruose panašios statybos (su kupolais) bažnyčių, pav. šv. Morkaus Venecijoje, šv. Petro Romoje, šv. Širdies Paryžiuje ir pan.

Arch. V. Adomavičius, So. Boston

DAIVA MONGIRDAITE

iš Bostono rašo:

"Dėkoju Jums širdingai už Jūsų parodytą rūpestį ir draugiškumą mano viešnagės metu Clevelande, per Dirvos ruoštą jaunųjų dainininkų konkursą. Tas įvykis liks atmintyje visam mano gyvenimui.

Esu taip pat labai dėkinga visai Clevelando visuomenei, kuri koncerte mane šiltai ir drąsinančiai sutiko.

NE PASTERNAKĄ, BET LIETUVOS ISTORIJĄ SKAITYKIME

sų skautų Australijoje, kurie jau yra dalyvavę eilėje tarptautinių stovyklų Australijoje, taigi šiuose reikaluose yra jau patyrę veteranai, sugebą tinkamai atstovauti Lietuvai.

Tačiau, ar efektingai ši reprezentacija bus atlikta, priklauso didele dalimi ir nuo visos lietuvių visuomenės. Nuo visuomenės todėl, kad viena Skautų Sąjunga yra nepajėgi sudaryti užtektinai lėšų pasiūsti tikrai reprezentaciniam vienetui. Išlaidų susidaro nepaprastai daug: kelionė, uniformos, stovyklavietės mokesčiai, maistas, reprezentaciniai leidiniai, parodos suorganizavimas ir taip toliau.

Vykstą skautai ir Skautų Sąjunga padengs didesnę dalį šių išlaidų, bet būtina, kad ir visi lietuviai prisidėtų su savo įnašu. Visiems susiję su bendra tauta, ši finansinė našta nebus didelė. Norintieji tikrai pasitarnauti efektingam lietuviškam žygiui prašomi savo dalį įteikti arba vietovėse esančių skautų vienetų atstovams arba pasiūsti juos tiesiai Džiamborės Fondo izdininkui paskaitininkui Kęstučiui Pažemėnui, 1224 Stanford Street, Santa Monica, Calif.

Skautai laukia Jūsų talpos. Prisidėkite, nieko nelaukę, šiandien!

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

Cleveland

1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas: motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.
Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

K. Jonaitis, Worcester, Mass.

Dirvos skaitytojas ir rėmėjas adv. J. Borden-Bagdžiūnas, iš Matteson, rašo:

"Kaip ilgametis, senos kartos spaustuvininkas, norėčiau nuvykti į Clevelandą, pasisveikinti su Dirvos štabu ir apžiūrėti jūsų modernią spaustuve. Bet gaila, kad dabartinės aplinkybės neleidžia tą mano norą įvykdyti. Tat negalėdamas asmeniškai atvykti, nutariau pasiūsti savo įgaliotinį, kad jis parūpintų pietus Dirvos redaktoriams". (Tas įgaliotinis, tai prie laiško prijungtas \$10 čekis. Ir redaktoriai už tuos pinigus nutarė nupirkti gerą kavinką. kad, kai atvyks pats J. Borden-Bagdžiūnas, būtų kuo ir jį pavaišinti. Red.). Ačiū labai p. J. Bagdžiūnui.

P. Tringaitis, iš Sherrill, rašo:

"Esu senas Dirvos skaitytojas ir didelės metų naštos slegiamas prie žemės. Bloga ir su akimis. Maniau jau šiais metais su Dirva atsisveikinti, bet kad Dirva dabar deda tiek daug ir taip įvairių pavočių, tai nors skaityti nebeįgaliau, bet paveikslus vis dar įžiūriu, todėl ir skirtis nebegalau".

Vasario 16-tosios Lietuvių Gimnazijos skautės. Iš kairės sėdi: E. Kelerytė, R. Koškaitė, R. Sakalauskaitė, E. Janušaitytė, S. Kiulkaitytė, E. Kelerytė, R. Rauchaitytė, K. Ponelytė, G. Kušneraitytė, O. Masevičiūtė, E. Janušaitytė, V. Šiugzdaitė, K. Pauliukevičiūtė, S. Laukaitienė, Rūta Kiulkaitytė, G. Girdvainytė, H. Motgabienė, A. Valaitytė, S. Suokaitė, Z. Lengvinaitė, H. Mačiulytė, R. Beierytė, Z. Rožaitytė, Dr. J. Deivikė, Z. Vykintaitė.

H. Motgabienės nuotr.

Dešimtmetis lietuviškai dainai Australijoje

Jau 1949 metais, susibūrus daugiau lietuvių Melbourne, P. Morkūnas suorganizavo iš pradžių oktetą, o paskiau ir chorą. Kurį laiką jam padirbėjus, choro dirigento pareigas perėmė J. Petrašiūnas. Tautinėse šventėse ir įvairiuose minėjimuose tas choras išpildydavo žymią programos dalį.

Choro administratorium pakviestas L. Baltrūnas ryžosi pakelti choro lygį ir plačiau paskleisti dainos meną Australijoje. Subūręs balsinguosius dainos mėgėjus, pasikvietė Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūrio dirigentu Albertą Čelną. Per eilę metų kruopščiai dirbant, dirigento A. Čelno vadovaujamas choras pasiekė aukšto lygio. Jis koncertavo keletą kartų saviškių ir kitataučių tarpe. Melbourneiškiai gerai prisimena koncertus olimpiados metu, Massonic didžiulėj salėj, bei didįjį koncertą Lietuvių Kultūros Fondo suruošiose kultūros dienose St. Kildos didžiojoje rotušės

salėj ir keletą kartų tautybų festivaliuose erdviausiose Melbourne salėse. Be to, Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūris lankėsi su daina Adelaidėje, Sydneyje, Geelonge.

Gegužės 2 d. Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūris šventė savo veiklos dešimtmetį. Jam atžymėti buvo suruoštas šaunus dainų koncertas Melbourne Universiteto Wilsono gražioje salėje. Koncertą pradedant, choro administratorius L. Baltrūnas suglaustai nupusakojo choro veiklą ir pristatė žiūrovams 10 metų išbuvusius chore bei juos apdovanojo: Eleonorą Balčiūnienę, Aldoną Baltrūnienę, Petrą Morkūną, Vladą Bosikį, Rudolfą Galinį, Praną Dranginį ir Vincą Lazauską. Buvo pagerbta taip pat ilgametė pranešėja Alena Karazijienė.

Koncerto programą išpildė lietuvių ir latvių chorai. Koncertas buvo pradėtas anglų Tautiniu Himnu, po

jo lietuvių mišrus choras, A. Čelno vadovaujamas, padainavo J. Žilevičiaus "Laisvės dainą" ir A. Kačanauskos "Vai žydek žydek". Toliau pasirodė lietuvių vyrų choras, padainavo dainas "Lygioj lankelėj" ir J. Švedo "Baltosios gėlės". Solo partiją, kaip visada, gražiai išpildė P. Morkūnas. Latvių mišrus choras, vadovaujamas Arvydo Kiploko, padainavo šias dainas: Pučia vėjas, (A. Jurjans), Visi maži upokšniai (J. Norvilis), Karalaitė (J. Vitols), Šviesos Pilis (J. Vitols).

Antrą koncerto programos dalį pradėjo lietuvių moterų choras, dirigento A. Čelno vadovaujamas, šiomis dainomis: B. Budriūno — "Išauš pavasarėlis" ir harmonizuota A. Čelno — "O tai dėkui, močiutėlei". Jų išpildymas buvo geras ir aukšto lygio. Vėliau scenoje pasirodė latvių vyrų choras "Kokle", dirigento Karlio Nunavso vadovaujamas. Jis padainavo J. Straumes "Prie Baltijos", B. Skultės

Melbourne (Australijoje) Dainos Mėgėjų Sambūris gegužės 2 d. atšventė savo veiklos dešimtmetį. Nuotraukoje, pirmoj eilėj iš kairės: Žiedienė, Tamošiūnienė, Valaitienė, Kirilienė, Zdanavičienė, Baltrūnienė, Milvydienė, Balčiūnienė, Mikliuvienė, Matulkevičienė, Jakavičiūtė, Dimidavičiūtė, Vacbergienė. Antroje eilėje: Narušis, Paškevičius, Morkūnas, Vacbergas, Vaičaitis, Tamošiūnas, Miedažys, Galinis, Ramanauskas, Kaminskas, Lazauskas, Dranginis, Žiedas, Čelna (dirigentas).

"Lopšinė", Valinsio "Tudalin-Tagadyn", A. Martino "Lojo šunes". Šis latvių choras didelis skaičiumi ir aukšto meninio lygio. Užbaigai pasirodė lietuvių mišrus choras, dirigento A. Čelno vadovaujamas su šiomis dainomis: J. Gruodžio "Mergužėle mano miela", J. Gurecko "Kur giria žaliuoja", Paulausko "Pajūriais" ir Stasio Sodeikos "Šiaurės pašvaistė".

Tiek svečių, tiek savi chorai klausytojų priversti katučiais turėjo pakartoti nevieną dainą. Tenka pasidžiaugti, kad Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūris per dešimt metų padarė didelę pažangą ir pasiekė aukšto lygio.

Programai pasibaigus, visi trys chorai buvo iškviesti į sceną ir gražiai išrikiuoti. Visi trys chorai ir jų dirigentai apdovanojami gėlių krepšeliais ir puokštėmis. Visa eilė organizacijų atstovų sveikino Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūrį, švenčiantį savo veiklos dešimtmetį. Sveikinimus pradėjo Melbourne Apylinkės Valdybos atstovas A. Badauskas.

ALB Krašto Kultūros Tarybos, LKF Australijos V-bos ir LSS Australijos Rajono Vadijos vardu sveikino Antanas Krausas, linkėdamas ir toliau puoselėti lietuvišką dainą, kuri yra mūsų Tautos gyvybės kvapas.

"Jūs, mielieji dainininkai, esate tikrieji tautos gyvybės saugotojai, vaidilos ir vaidilutės. Kol skambės pasaulio gimtoji kalba ir lietuviška daina, tol bus am-

žiais gyva mūsų brangioji Tėvynė Lietuva. Tad, šioje didžioje šventėje linkiu ir toliau būti tautinės gyvybės vaidilomis ir vaidilutėmis. Apdainuokite mūsų garbingą senovę, jos didžius žygius, dabartinės kenčiančios tautos skausmą ir liūdesį bei žadinkite ateities viltį. Apdainuokite mūsų gražiuosius ežerus, upes ir girias žaliąsias, milžinkapius ir brangių tėvėlių kapus, baltaliemenių beržų saugojamus. Žadinkite išlikti mus gyvus ir raginkite naujus žygius, vedančius į Tautos laisvės rytojų". Sveikinimą baigęs, A. Krausas įteikė dirigentui A. Čelnai LKF Australijos V-bos vardu 50 svarų čekį choro degamiesiems reikams.

Daug gražių minčių ir linkėjimų išreiškė choro dešimtmečio proga Lituanistinių Kursų vedėja E. Žižienė, Melbourne Socialinės Globos Moterų Dr-jos Pirmininkė Kunčaitienė, Melbourne Veteranų Ramovės Pirmininkas N. Cininas, Lietuvių Klubo Pirmininkas L. Barkus ir Geelongo lietuvių vardu Pr. Zenkevičius. Prie sveikinimų visi prijungė ar gėlių puokštes arba gražius adresus.

Labai metėsi į akis, kad kai kurios Melbourne organizacijos nepasveikino choro, kuris didžiųjų švenčių metu taip gražiai bažnyčioje pagieda, taip šauniai pasirodė katedroje ir J. E. vyskupui V. Brizgiui pagerbti suruoštame koncerte. Matomai, tų organizacijų nariai neįvertina dainos meno

ir dauguma iš jų neatėjo į taip gražiai suorganizuotą ir atliktą koncertą, ir taip reikalingą žodžiais vienybė pačiame gyvenime net ir meno reikaluose neranda vietos.

Choras susilaukė sveikinimų telegramomis iš Amerikos. Atsilankė nemaža ir svetimtaučių, australų, jų tarpe "The Herald" laikraščio muzikos kritikas.

Melbourne Dainos Mėgėjų Sambūrio nariams ir jo vadovui Albertui Čelnai ištvėrmės ir geriausios sėkmės, žengiant į antrą dešimtmetį!

Vyrvaldas

Dirvą pasiūly savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service Protect both parties in the deal

Duodama Amerikos geriausioms plytom

Jau yra čia! Dabar jūs galite pamatyti šias nepaprastas Gold Star Award Gazines Plytas. Jūs matėte jas per Playhouse 90... skaitėte apie jas geriausiuose žurnaluose. Nepraleiskite šios progos įsigyti GOLD STAR AWARD GAZINE PLYTA...DABAR!

The East Ohio Gas Company

STAIGMENA

STEPAS ZOBARSKAS

3

Povilas ištisė rankas ir vėl ją apkabino. Veronika tylėjo. Šį kartą nebestūmė jo nuo savęs, bet sėdėjo atsišliejusios sofos, užsimerkusi, sunkiai alsuodama.

— Man be tavęs nėra gyvenimo, Verute! Stingu tavo grožio, tavo švelnumo, tavo moteriškumo. Be tavęs aš nesu pilnas žmogus.

Nebuvo abejonės, kad ją stipriai veikė Povilo žodžiai, kuriuose buvo kažkas nauja ir kartu sena, atnešta iš laimingųjų jaunystės dienų. Muzikalu ir nostalgika, kaip Schuberto "Neužbaigtos simfonijos".

— Poviliuk, nereikia, ne...

Veronika pati nežinojo dabar, ką daranti, lyg šią valandą būtų sustojęs laikas ir išjungęs juos abu iš erdvės.

Kieme pasigirdo stiprus klegesys.

— Vaikai pareina! — Veronika pašoko nuo sofos ir skubiai ėmė tvarkytis plaukus.

Netrukus pasivėrė durys. Pasirodė du berniukai ir mergaitė. Pirmiausia jų akys nukrypo į Povilą, kuris sėdėjo dabar ramutis ir šypsojosi.

Vaikų sugrįžimas nupurtė Veroniką. Tartum pažadinta iš gilaus miego, ir vis dar vengdama pažiūrėti tiesiai į akis, ji sumurmėjo:

— Šitas ponas yra geras mūsų pažįstamas iš Lietuvos. Pasisveikinkit.

Pirmiausia prie svečio prisitartino jauniausias berniukas, visas murzinas, sumušęs kulniukais. ("Tuoj pažinsi

karininko sūnų", pagalvojo Povilas) ir ištisė suplyšusi skudurinį tigra.

— Radau parke prie fontano. Patinka?

Povilas turėjo nuduoti gerą dėdę, kitos išeities nebuvo.

— Sakiau, nenešk visokio šlamšto į namus! — Veronika nutvėrė vaikiškąjį už rankovės ir ištėmė iš salono.

— O šitą man tėvelis nupirko! — Vidurinysis berniokas mosikavo paliai nosį metaliniu laiveliu.

— Nuostabus laivas! — Povilas kraipė galvą. — Tikrai nuostabus. Tokiu laivu atplaukėt į Ameriką, ar ne?

— O, mūsų laivas buvo daug daug didesnis! Labai didelis! — Berniokas apsuko ore ratą, norėdamas parodyti, kokių milžiniškų laivų jie atplaukė iš Bremeno.

Vaikiškstis dar kažką norėjo pasakyti, bet vyresnioji sesuo įrėmė kumšteliu į nugarą ir nustūmė jį į prausyklą.

Pasilikęs vienas, Povilas klausėsi, kaip užė bėgdamas vanduo, kaip klykė mažasis skūsdamas, kad mullas akis graužia. Paskui visi nutilo. Bet tiksliai trumpai valandėlei. Išprausti ir sušukuoti, jie vėl išvirto iš praustuvės, ir vėl visi kambariai prisipildė klegesio. Povilas nervingai sukiojosi fotely įsitikinęs, kad šitie pabaisos jau nebe-paliks jo vieno su Veronika.

Kai pagaliau jaunikiai susėdo už stalo ir pradėjo valgyti, Veronika sugrįžo į saloną.

Povilas atsistojo ir pažvelgė į ją priekaišto pilnu žvilgsniu. Veronika nuleido ramias, truputį suglumasias akis.

— Netrukus reikės guldīt mažuosius, — prašneko ji patyliukais. — O mergaitė vėl prašys, kad padėčiau uždavinįs spręsti. Ji tokia pat silpna matematikė, kaip ir aš, kai buvau jos metų.

Povilas pasiėmė apsiaustą, skrybėlę ir pabučiavo jos ranką. Jis vis tebesilaikė kavalieriškai, tiksliai raukšliukė ties kaire akim nuolatos trūkčiojo.

Leisdamiesi laiptais žemyn, netarė viens antram nė žodžio. Pasiekęs duris į gatvę, Povilas paklausė:

— Kada dabar pasimatysim?

— Nežinau. Užsik kokį sekmadienį, kai Petras bus namie.

Jis dar buvo mėginęs apkabinti ją, bet Veronika pasitraukė į šalį ir parodė pirštą į viršų. Prie stiklo prisiplojusios burnos ir nosys sekė kiekvieną jų žingsnį. Jų akys atrodė gražios ir ramios, tokios, kokias tik renesanso dailininkai mokėdavo nutapyti, vaizduodami angelus sargus.

— Labanakt, Veronika!

— Labanakt, Povilai!

Pasistatė apikaklę ir nėrė į tamsų kiemą. Stiprus vėjas ir lietaus šniokštimas nupūtė jo žingsnius drauge su nukritusiais medžių lapais.

Tik dabar Veronika prisiminė dovaną. Iškišo galvą pro duris ir ėmė šaukti:

— Povilai! Povilai! Mister Paul!

Bet Povilas jau veržėsi į kitoj pusėj gatvės sustojusį autobusą, ir nors kažkaip skardžiai ji būtų šaukusi, jos balsas nebebūtų jo pasiekęs.

Kurį laiką Veronika stovėjo nejudėdama, laikydamosi už laiptų atramos. Mintis, kad ji gal niekada nebesusitikės Povilo gyvenime, nusmelkė per širdį, kaip aštrus dieglys. Bet tai truko tiksliai trumpą akimirką. Po to kažkokia jauki, ligšiol nepatirta šilima pripildė jos krūtinę. Jai pasidarė nuostabiai lengva ir gera. Kažin, jeigu jis nebūtų atėjęs, ar aš būčiau sužinojus, kad priklausau visai kitam pasauliui, nieko bendro neturinčiam su jo pasauliu? — pagalvojo Veronika, grįždama pas vaikus.

Dovanų dėžutė tebebuvo ten pat, kur ji buvo padėjusi. Veronika išvyniojo sidabrinės rankogalių sagas, palaikė aukštyn iškėlus, paskui nusišypsojo ir pasakė vaikams:

— Pasiėpkim spintelėje, kad tėvelis neužtikėtų. Už mėnesio bus jo gimtadienis. Padarysim staigmeną.

AKIMIRKŠNIŲ KRONIKOS

Laivelis ant marių

Ant marių krantelio
Statyčiau laivelį,
Viliočiau mergelę
Trylikos mestelių...
Liaudies daina

Praėjusio balandžio 11 dienos įvykis, be abejo, nebuvo toks sukrečias, kaip žemės drebėjimas. Na, ir dar ne visai toks, lyg tarsi lietuvis kompozitorius būtų parašęs ir per pasaulį triumfališkai nuskardėjęs tokią operą, kaip Verdi Aida... Bet visgi tiems, kurie mėgsta žiūrėti ir klausyti amerikiečių televizijos, įvykis pusėtinai malonus.

Su pagrindu džiaugiamės, kai lietuviškos muzikos ir dainų koncertas puikiai praeina kokiame parapijos salėje, sutraukdamas du ar net penkis šimtus lietuviškų klausytojų. Kai koncertinėse salėse koks stambesnis lietuviško garsinio meno "parengimas" suvilioja tūkstantį ar net kelis tūkstančius savųjų svečių, tai laikome epochiniu įvykiu. Kai per amerikiečių lokalinį radiją ar televiziją koks lietuviškas dainų ar šokių ansamblis gambiai praveda programą, kuria gali pasigėrėti keliolika ar net kelios dešimtys tūkstančių klausytojų-žiūrovų, tai jau nežinau, kaip begalėtume nusipelnitiems atsidėkoti.

Todėl man ir atrodė, kad kai lietuviško kompozitoriaus valso iškarpia, paruošta mūsų liaudies melodijos motyvu, netikėtai pirmą kartą pateko į Lawrence Welk labai plačiai žinomo šokių orkestro televizijos programą ir aną balandžio 11 d. šeštadienį buvo išgirsta keliolikos ir gal kelių dešimtų milijonų klausytojų, — įvykis nebuvo visiškai eilinis lietuviškos melodijos sunkiuose likimo keliuose. Mūsų rekordų ir statistikų amžiuje, turbūt dar joks kitas lietuviškas motyvas vienu metu nebuvo išklauskas tokios milijoninės auditorijos, kaip ši muziko J. Bertulio kūrinių ištrauka iš jo valso pagal mūsų daugelio mėgstamos dainelės motyvą: sėdžiu už stalelio, žiūriu pro langelį, siūbuoja, liūliuoja laivelis ant marių...

*

Tas lietuviškas laivelis į Lawrence Welk šokių orkestro ABC televizijos programų klausytojų milijonines marias išplaukė ne taip jau visiškai "netikėtai". Reikėjo tam tikrų kantrių pastangų, ir jas padėjo Algirdas Gustaitis, įprašęs ir įtikinęs šiuo metu bene populiariausio televizijos programose šokių orkestro dirigentą p. Welk įtraukti kaitą ir iš lietuviškos muzikos. Po to jis per spaudą pasiskelbė prašymą mūsų muzikams pateikti tinkamų kūrinių. Atbalsiai tebuvo labai šykštūs, bet vis dėlto muz. J. Bertulio vienas iš trijų dalykų iš karto praėjo.

Lietuviška melodija buvo pritaikyta savotiškam L. Welk orkestro stiliui, puikiai pagrota ir turėjo užtarauto pasisekimo ne tik lietuvių klausytojų tarpe, kurie šį kartą gana gausiai ABC televizijos stočiai prisituntė savo atsiliepimų iš visos Amerikos ir net Kanados vietų, bet ji patiko ir amerikiečiams. Su dalimi tų atbalsių man teko susipažinti, ir vieną norėčiau net atskirai paminėti, nes to entuziastingo laiško rašytojas yra kaip ir profesijos kolega. Tai žurnalistas Walt Hackett — hollywoodinis korespondentas Lansinge, Mich., einančio "State Journal" laikraščio (nemačiau

BRONYS RAILA

to laikraščio ir nežinau, kiek jis ir jo korespondentas turi reikšmės, gal J. Bačiūnas geriau žinotų savo kaimynystės spaudą?).

Korespondentas W. Hackett rašo televizijos stočiai, jog buvęs "thrilled" visa Welk orkestro programa, bet ypač dėl tos "Lithuanian melody, a lively waltz", kuri turėjo "a fine, spirited beat" ir pabaigoje pridėdą: "Tikiuosi, kad ateityje jūs galėsite daugiau duoti lietuviškų melodijų televizijos ir radijo programose, nes esu tikras, kad labai daug klausytojų tuo džiaugsis. Muzika yra tarptautinė kalba, ir lietuviai, atrodo, ją šneka laisvai" ("speak it fluently")....

*

Išsirinkau šį kitatautišką atbalsį dėl to, kad jis man pasirodė šioje specialioje srityje kaip tik... labiausiai mums neužtarnautas komplimentas!

To nepasakyčiau apie kai kurias kitas muzikos sritis, kur lietuviai kompozitoriai moka ir gali daugiau ar mažiau laisvai — fluently, sklandžiai — prakalbėti tarptautine kalba, nors dar labai nedažnai tėra progų ir sąlygų jų šneka išgirsti tarptautiniame forume. Bet jau šokių muzikos, ar vadinamosios "pramoginės" muzikos, ar iš viso "lengvosios" muzikos srityse, — tai ponas, dar ne. Mūsų lietuvis čia sunkus, kaip iš švino. Kompozicinės formos ir kompozitorių skoniai beveik priestvaniniai, o ir mūsų daugelio pažiūros į tuos reikalus tebėra, kaip mano bobutės: iš visų muzikos formų, kaip rimtas ir padoriam žmogui priimtinas, ji pripažindavo tik kantičukų ritmą ir melodijas.

Visai neneigiant ir šiuo atveju nei neliečiant sunkiosios, šventinės, rimtosios bei kada nuobodžiosios muzikos formų, aš norėčiau tik pabrėžti, kad estetinio ir emocinio išgyvenimo didybė ir amplitudė ne visuomet gali pateikti tik dramblys ir žirafa, be lygiai taip pat gerai mažytis paukštelis kolibras ar drugelis žydinčiose pievose. Tad praktiškai neturėtų būti "sunkios", ar "lengvos", "rimtos" ar "nerimtos", "iškilminės" ar "pramoginės", o tik gera ir įdomi, ar prasta ir nuobodi, tad niekam nereikalinga muzika. Ir norėčiau vėl grįžti prie tų balsų (kaip V. Banaičio, J. Bačiūno, to paties A. Gustaičio ir kitų), kurie jau prieš kelis metus, žiūrėdami tiesioginių mūsų gyvenimo reikalų, labai įtikinamai, bet beveik be jokio atbalsio kėlė lietuviškos "pramoginės" muzikos pasigėdimą.

Sustingę savo "rimtajame" konservatyvume, puoselėdami skonius, būtinai visų šimtmečių ar bent viena generacija ankstyvesnius, negu dabar įprasta, bijodami gyvenamojo laiko stilių ir madų ir jas vis smerkdami, imame dejuoti, kad mes patys ir ypač mūsų jaunimas nebetenkame "tautinės dvasios", gaudomės "svetimų madų": nebešokame tik klumpakojų ir dainuojame kitokias dainas, negu tik šeriau žirgelį per nedėlę. O kaip gi kitaip gali būti, jei mes išsimetame save iš laiko tėkmės, iš tarptautinių ir visuotinių madų raidos, pagaliau iš savo artimiausios aplinkos nuotaikų? Kai nėra savo,

silpnas ir kvailas žmogus griebiasi svetimo.

Su geros lietuviškos ir šių dienų skoniui perkurtos pramoginės muzikos tarptautine kalba mes visiems būtume lengvai suprantami, papildytume savo tuštumą ir kitiems duotume įdomaus maisto. Jeigu jau niekas kitas kam nerūpėtų, kaip turtas, tai galima tvirtinti, kad sėkmingai įėjus į televizijos, radijo ir patefono plokštelių pramonę lietuvis "lengvosios muzikos" kompozitorius po kurio laiko galėtų pasidaryti visai sunkaus svorio milijonieriumi... Ir kaip būtų įdomu: klasikais ir sunkiosios muzikos grynėjai tada dar labiau melynųotų iš pavydo! Ir smerktų kafesantano didvyri...

Taip neleistinai kalbėdamas, gerai nujaučiu sunkumus ir riziką. Dėl panašių dalykų 1927 metų pavasarį vos neišlėkiau iš gimnazijos. Moksleivių vakarėliuose tada Panevėžyje tebuvo leidžiama šokti tik valsai, polkos, vengierkos, klumpakojis, aleksandrovas ir padėspanas, — bet jokių tangų ir fokstrotų, nes tai buvo laikoma nepadoriais šokiais. Man tada kartą teko vadovauti vienam savo klasės (aštuntosios) vakarėliui. Po literatūrinės dalies, kaip programos vedėjas, samdytam pulko dūdų orkestrui pasakiau, kad šokių pradėtų fokstrotu. Niekam neįmanant ir nedrįstant šokti (daugelis moksleivių to modernaus šokio tada dar nemokėjo), pats pradėjau trypti fokstrotą su panele, atėjusia į mūsų klasės vakarėlį iš lenkų gimnazijos.

Ir koks buvo skandalas! Dar dviem ar trim porom prisidėjus, klasės auklėtojas šokį sustabdė. O po to gimnazijos mokytojų tarybai buvo įneštas skundas pašalinti mane iš gimnazijos ar mažų mažiausia sumažinti pažymį iš elgesio ligi trejų. Be abejo, mano nusikaltimas buvo didelis ir dvigubas: moralinis ir tautinis — pradėjimas šokti draudžiamą nepadoraus šokio ir dar su lenkų gimnaziste! Būčiau dingęs, jeigu šmintingas mūsų gimnazijos direktorius, tuomet jau tapęs demokratiniu seimo nariu, inž. K. Šakenis (vėliau švietimo ministras), kuris mane išgelbėjo. Išbarė smarkiai, bet man ir mokytojų tarybos pedagogams jis maždaug taip paaiškino: tiek jau to, vaikas už dviejų mėnesių turi baigti gimnaziją, negriaukime jam gyvenimo, gal vėliau pasitaiks...

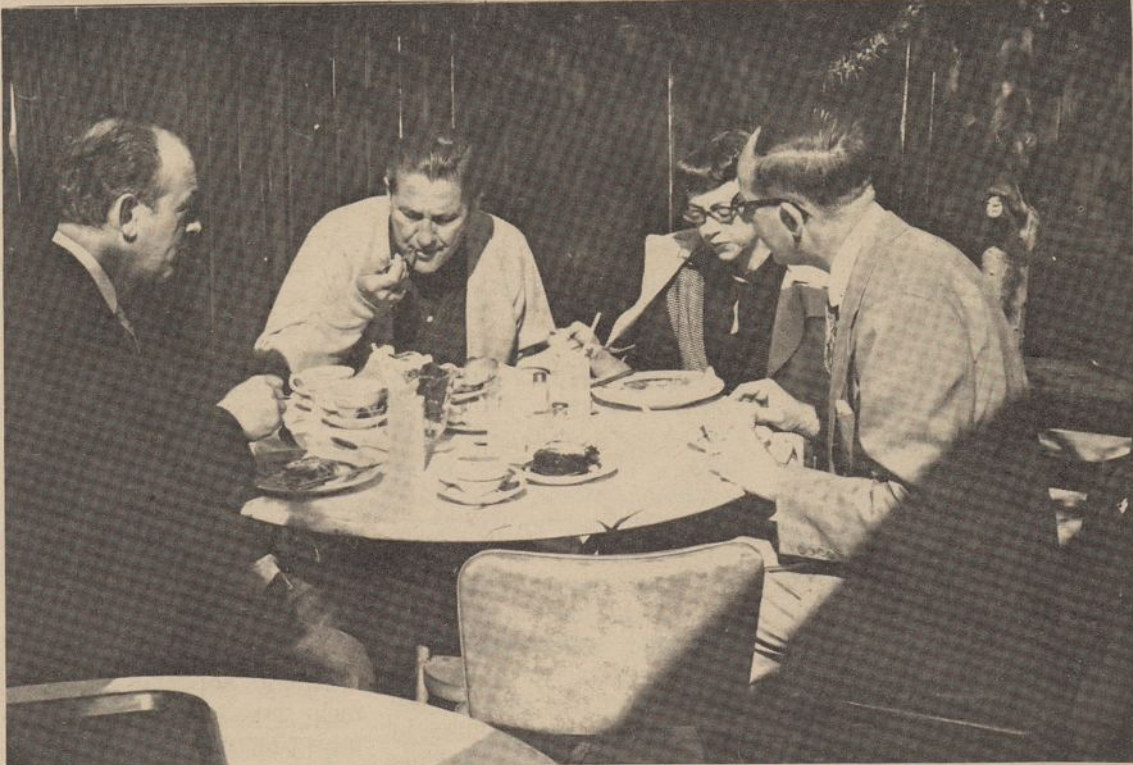
Nepasitaisiau. Bet, antra vertus, tango ir fokstrotai norom nenorom buvo vėliau pripažinti, kad ir leidžiami šokti.

*

Prisimena ir Kudirka. Prisiklausęs savo meto dejavimų, kad nėra ūpo ir neapsimoka rašyti į lietuviškus laikraščius ar juos leisti, jis sušuko: — Tai samdykim tam reikalui žydus, jiems bus ir ūpo, ir pelno!

Pramoginės muzikos srityje tai ir padarė, kiek vėliau, jau Nepriklausomybės laikais. Šalia nežymios lietuviškos tautos, šios muzikos mums daugiausia pateikė žydai: Miša Hofmekleris, Dolskis, Bankas, Charickis, Pomerancas. Ir kartais visai gerų dalykų, lietuviškais ir patriotiniais motyvais.

Tad tikrai — kvieskime ko greičiau Amerikon senu-

Šių pietų metu buvo išgautas pažadas įtraukti lietuvišką melodiją televizijos programai. ABC-TV kompanijos restorane iš dešinės į kairę: orkestro spaudos informacijos vedėjas R. Portnor, dirigentas Lawrence Welk (baltu švarku), jo sekretorė L. Lamont ir lietuviškos muzikos ambasadorius Algirdas Gustaitis. L. Briedžio nuotr.

Kai kuriais ALT klausimais 2

IŠMINTINGA POLITIKA TURĖTŲ VESTI Į VIENYBĘ, BET NE Į GRIOVIMĄ

JUOZAS J. BACHUNAS,
Sodus, Michigan

Šiandien P. Grigaitis mus moko ir aiškina, kad, jei tautininkai nori rinktis aukas Lietuvos nepriklausomybei talkinti, tai jau esanti "separatinė veikla". Maždaug prieš keturius dešimtmečius tas pats P. Grigaitis, vos iš "dypuko" kiaušinio išsiritęs, čia jau redagavo Naujienas, kurios kvietė lietuvius aukoti Lietuvos socialistams, o kartais ir Rusijos revoliucionieriams remti. Dar vėliau tos pačios Naujienos ragino: "Lietuvai nė cento!" — nes ta Lietuva kūrėsi ne pagal P. Grigaičio svajones.

P. Grigaitis užsigeria tokiu savo "frontu", ir mes, kurie jį seniai pažįstame, daug nebesistebime. Jis ir mane ne kartą yra išpravedžiaęs ir pareiškęs, kad ne-

ką Hofmeklerį, kuriam nepatiko Palestina ir jis grįžo Europon. A. Gustaičiui tada neteks skystis, kad iš lietuvių kompozitorių jis mažai tegausa šios srities kūrėjų televizijai. O pagaliau ir mums patiems vertinai reikia, pats gyvenimas nuolat reikalauja. Chorai mažai teturi naujų lietuviškų dainų, ypač maršų. Patiems naujausiems šokiams visai nėra lietuviškų melodijų (kiek ten iš viso tereikia to m e l o d i n g u m o...). Jokių populiarių naujų dainelių, tinkamų laiko dvasiai ir madai. O tragiškiausia su jaunimu: pvz., studentai visai neturi naujų lietuviškų studentiškių dainų, o kai griebiasi už archyvų, tai tik ir pataiko ant kokios kaunietiškos vokiškos dainelės. Visai baisu!

Jau tas mūsų rimtumas ir sausumas, tai taip Mojave dykumoje, pakeliui į Las Vegas. Jis tapo mūsų nelaimė ir nėra taip jau stipriai atremtas į lietuvišką būdą, kaip pamokslininkai teigia. Mūsų tautosakoje randame pavyzdžių, — labai modernių, lengvų ir net nemoralių. Kad ir ta jūros daina, kurią viršugalvyje pacitavau. Barzdotas žvejys, užsimojęs vilioti į laivelį mergelę trylikos metelių! Kas gi tai, — ar ne ta pati tema iš Nobokovo "Lolitos", kurio taip pavadintas romanas jau antri metai yra viena iš labiausiai skaitomų knygų Amerikoje?

Ne kiekvienas lietuvis toks kelmas, kaip aš arba jūs. Tik trūksta apie jį gerų romanų ir pramoginės muzikos,

žinau, ką kalbu. Na, bet tai jau toks P. Grigaičio "sąžiningas" politikavimas.

Ne seniai vienas sąžiningas, kultūringas ir geras lietuvis kunigas Drauge rašė apie Prancūzijos socialistus. P. Grigaitis Naujienose tuoj užpuolė tą kunigą, kad jis nežino ką kalbės. Po kurio laiko tas kunigas per Draugą atsakė, kad jis nenori eikvoti laiko Naujienų redaktoriui, nes būtų nesąmonė su juo ginčytis.

Arba vėl: socialistų ir krikšč.-demokratų santykiai... Šiandien aplinkybės yra taip susidėjusios, kad P. Grigaitis ir jo Naujienos jau randa bendrą kalbą su Amerikos Liet. Katalikų Federacija ir Draugu, kartais net vieni kitiems komplimentus pasisako. Taip pat P. Grigaitis uoliai reikalauja kasmet perduoti Viliui stambias ALT išdosumas ir didvyriškai remia Vliką, kuriam tremtyje vadovavo ir tebevadovauja krikšč.-demokratų grupės žmonės.

Gal tai labai gerai. Tokia padidėjusi lietuviškų srovių meilė man labai patinka. Bet ne visuomet taip buvo... 1917 metais tos pačios Naujienos 285 numeryje, dži i a ugdamosios bolševikų revoliucija Rusijoje, apie krikšč.-demokratų sąrašė: "Jums ne vienoje šalyje rengiamos pakasynos ir gal neužilgo tas laikas ateis, o jūsų nė pėdsako neliks".

Šiandien matome, kad pėdsakai dar liko, ir pats P. Grigaitis su jais stengiasi gerus santykius palaikyti ir į Washingtoną važinėti... Keleivio redaktorių p. Michelsonas, iš So. Bostono, Mass., 1918 metais gegužės 31 dieną Brooklyne, viešoje socialistų paskaitoje, kurią rengė 19 kuopa, gąsdinančiai šaukė: "Jeigu mes gaušime neprigulmingą Lietuvą sulig mūsų noro, tai katalikų vadai bus pakarti ant Gedimino kalno!"...

Lietuvos jie, kaip žinoma, tada negavo "sulig savo noro" ir katalikų vadų neiškarstė nė Gedimino, nė Vytauto kalnuose. O šiaandien net labai draugiškai su tais katalikų vadais eina prieš tautininkus ir, galbūt, dabar juos ruošiasi karti.

Laikas mainėsi ir tebesimaino, ir visus lietuvius patriotus tėvynėje, pradedant tautininkais ir baigiant socialistais, nežiūrint bendro

Bimbos-Grigaičio "fronto", vis karia ir karia bolševikai okupantai...

Demokratiškumas ALT e ir L. Bendruomenėje

ALT vyriausioji vadovybė sudaryta Amerikos lietuvių ideologinių srovių ir dviejų Susivienijimų susitarimu. Ji nenaudoja demokratinių ir visuotinių rinkimų vadovybei sudaryti. Tokiu būdu čia didelės ar mažos srovės delegatas gali būti vadovybėje dešimtmetį ar du dešimtmečius, jeigu tik paskyrimo atnaujinimą gauna.

Formaliai žiūrint, toks vadovybių sudarymo būdas nėra demokratiškas, nes pagrindė čia ne demokratinis rinkimų principas, bet skyrimas, taigi, "autoritetinis", "smetoninis" dėsni.

Mes to nekritikuotume, nes žinome, kad abu būdai turi savo gerųjų ir silpnųjų pusių. ALT veikloje svarbiau būtų jo geri darbai, o ne geresni ar blogesni jos vadovybės išrinkimo būdai. Gal tik kartais mums sukelia šypseną, kad prezidentas Smetona, net ir karste P. Grigaičiui baisiai nemėgstamas, o "smetoniškas" ALT vadovybės sudarymo būdas ir šiaandien labai patinka...

P. Grigaičiui nepatinka tokios bendrinės organizacijos, kurių vadovybė sudaroma visuotinio, tiesioginio ar slapto balsavimo būdu, kokią praktikuoja Amerikos Lietuvių Bendruomenės santvarka. Vienok ją Naujienos vadina "nedemokratiška" (gal kartais dėl to, kad per dvejus rinkimus nepavyko į Tarybą išrinkti nė vieno socialistų?). ALT sekretoriaus laikraštis taip pat neragina remti Bendruomenės sumanymus ir darbus. Neatsimenu ar jau buvo rašyta, kad Bendruomenė veda "separatinę veiklą", bet pilnai galima ir tai išgirsti.

Pažįstu vieną kitą socialistą, kuris tautiškai ir bendruomeniškai galvoja. Bet kai tenka užsiminti piniginius reikalus, tai pasirodo, kad jie neatsiplėšia nuo partiskumo ir palaiko ALT sekretoriaus nusistatymus. Tai labai ryškiai paaiškėjo praėjusiais metais per Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą New Yorke.

Seime buvau iškėlęs sumanymą dėl visuomenės surinkamų aukų tikslesnio

Nukelta į 6 psl.

Jų nuotyčiai dar nesibaigė... 5

SKORZENY IŠVEŽE HORTHY SŪNŲ Į VOKIETIJĄ, ĮVYNIJUS Į KILIMĄ KAIP DEŠRĄ...

Sąjungininkai galėjo karą laimėti dešimčia mėnesių anksčiau!- sako Skorzeny

— Aš jaučiau, kad uždavinys bus nelengvas, — pasakoja Skorzeny apie tai, kaip Hitleris pavedė pagrobti Vengrijos regentą adm. Horthy. — Reikėjo pagrobti valstybės galvą, nesugriauant pačios valstybės. Admirolas Horthy savo rezidenciją buvo įsitaisęs tikrojo tvirtovė, buvusiose karališkuose rūmuose, ir, kaip koks feodalinis valdovas, buvo saugomas 2,000 vyrų įgulos. Kaip padaryti?

Skorzeny nerimaudamas apleido "Vilko apkasus", ir kitą dieną tūlas Dr. Wolf iš Koelno atvyko į Budapestą. Dr. Wolf buvo kiek perdidelio ūgio su randu žande, kad galėtų atrodyti ramiu turistu, besidominčiu vien tik Budapesto miesto grožybėmis, ypač pilimi. Jis apsislojo viešbuty, kur retai susitodavo vokiečiai, rytais ei-

Ženevoje...

Atkelta iš 1 psl.

"džentelmeniškai susitarimo" nevetuoti vokiečių prašymų kalbėti; tačiau britų delegacijos narys pareiškė, kad tokio susitarimo nesą, ir, jei kuri delegacija nesutiktų — pilnateisiam konferencijos dalyviams reikėtų pasitraukti į kitą kambarį privatiems pasitarimams.

Sekantis sovietų manevras buvo reikalavimas į konferenciją pilnateisiais dalyviais kviešti Čekoslovakiją ir Lenkiją. Vakarai greičiausiai su tuo reikalavimu sutiks, jei sovietai pritar analogiškam Italijos pakvietimui. Dar prieš prasidedant posėdžiui, kuriame tas klausimas turėjo būti svarstomas, CBS paskelbė, kad Čekoslovakijos delegacija esanti jau sudaryta ir vykstanti į Ženevą, o lenkai laukia formalaus konferencijos nutarimo.

Klaidinga tačiau būtų manyti, kad 4 užs. reik. ministrai nebuvo vieningi nė vienu klausimu. Jau pirmąją konferencijos dieną, prie apskrito stalo, jie, nepakeisdami nė raidės, vienu balsu priėmė padėkos laišką Šveicarijos vyriausybei ir Ženevos kantonui už salę ir kt. paruošimą konferencijai. Taip pat kiekvieną dieną jie sutaria dėl sekančio posėdžio pradžios.

Kai bus išbrista iš procedūros klampynės, tada prasidės konferencijos atidarymo kalbos. (jpp)

Vokietija...

Atkelta iš 1 psl.

Rytų Vokietijos prezidentas yra Pieck, senas prieškarinis Vokietijos komunistas, kominternio narys, sovietų pilietis, ilgai gyvenęs Maskvoje, atvykęs į Berlyną 1945 m. drauge su sovietų kariuomene raud. armijos pulkininko uniformoje. Min. pirm. yra Grotewohl, buvęs soc. dem., po karo perėjęs į komunistų partiją. Jos vyriausybę sudaro prezidentas, min. pirm. ir 17 ministrų.

Rytų Vokietijoje yra 16,3 milijonai gyventojų. Rytų Berlyne 1,110,000 gyventojų. Rytų Berlynas, kaip ir Vakarų, turi savo miesto tarybą ir savo burmistrą. Rytų Berlyno burmistru yra Ebert'as.

J. Bataitis

davo pasivaikščioti po pilies kalną ir pietaudavo nedideliame restorane, kur rinkdavosi tvirtovės įgulos karininkai.

Hitleris buvo teisus. Vengrijos armijos vadas gen. Mikas tikrai buvo susitikęs Karpatoose su sovietų karininkais. Adm. Horthy buvo priešingas toms deryboms, bet karinė padėtis ir jo sūnaus Nicolas įtaka vertė jį nusileisti.

Vykdamas iš vieno pasimatymo į kitą, pasikeisdamas pranešimais ir telefoniniais pasikalbėjimais, Skorzeny palengva tiesė savo tinklą. Jis sužinojo, kad rusų agentai Horthy sūnui prižadėjo pastatyti jį tėvo vietoje, jei Vengrija susidės su rusais. Ir jis jais tikėjo.

Jei 120 rusų divizijų pralaužtų vengrų pasipriešimą Karpatoose, tai milijonas vokiečių atsidurtų spąstuose. Reikėjo ką nors skubiai daryti.

Vieną dieną buvo gautas pranešimas, kad spalio 15 d. Horthy sūnus vyks į Duonojus uosto bendrovę, Es-ku aikštėje, susitikti su Tito agentais.

— Aš jį pasigrobsiu, — nutarė Skorzeny. — Tai bus jo išdavytės įrodymas ir galbūt priemonė šantažuoti tėvą.

Sutartą valandą visas buvo vietoje. Aikštėlėje priešais bendrovės namus buvo išstatyti Skorzenio vyrai, civiliška apsirengę. Von Foelkersam su nedidele grupe laukė gretimoje gatvelėje. Pats Skorzeny atvažiuojo automobiliu, kuris, kaip tyčia, sugedo prie bendrovės namų, ir jis keikdamasis pradėjo tikrinti motorą. Netoliese burzgė du sunkvežimiai, kurių brezentas prasiskleidė, ir Skorzeny pastebėjo sublizgant šautuvo vamzdį. Tai vengrų kareiviai, skirti Nicolas apsaugai, nutarė Skorzeny.

Per aikštę artėjo, lėtai žingsniuodami, lyg pasivaikščiodami du vokiečiai policininkai. Prisiartinę iki Skorzenio, jie staiga šoko į namą. Sunkvežimių brezentas tuo pačiu momentu prasiskleidė, ir pasigirdo automatų šūviai. Vienas policininkas krito, be aikštėje buvę "civiliai" šoko prie sunkvežimio. Pats Skorzeny irgi pasileido į namą, kur jau anksčiau pasislėpę Skorzenio vyrai, įsiveržę į konferencijos salę, prie sienos prirėmė Nicolas ir Tito agentus.

— Surišti visus! — įsakė Skorzeny.

Horthy sūnus buvo kaip dešra įvyniotas į kilimą ir nugabentas į aerodromą, iš ten pasiųstas į Vokietiją.

Karališkieji rūmai Budapeste, kuriuose Vengrijos regentas adm. Horthy, kaip koks feodalinis valdovas, buvo įsitvirtinęs su 2,000 karių įgula, bet Skorzeny gudrumu sugebėjo juos paimti.

Patenkintas pasisekusiu uždaviniu, Skorzeny grįžo į vokiečių štabą. Čia jį pasitiko ištįsę veidai. Horthy, sužinojęs apie pagrobimą, įvedė apgulos būklę ir per radiją paskelbė:

"Šiandien aišku, kad Vokietija pralaimėjo karą. Ir todėl Vengrija padarė žanaginį susitarimą su sovietais dėl paliaubų..."

Vadinasi, visos pastangos išvengti, kad Vengrija nepereitų į sovietų pusę nuėjo niekais? Ne, negalimas dalykas. Reikėjo paimti pilį... Bet be šūvio.

Kodėl nepanaudoti patrankų, — siūlė SS gen. Zelewski per pasitarimą štabe. — Aš turiu galingus minosvaizdžius, kurie padarytų tvarką pilį.

O kas po to? — paklausė Skorzeny. — Budapestas suksis, ir visa vengrų armija pereis į sovietų pusę. Atsidursime gražioj padėty!

Gen. Zelewski užsispyręs laikėsi savo. Jis rėkė, kad kaip tik dėl to ir pralaimimas karas, kad norime laimėti be šūvių.

Paimti pilį be šūvio buvo svarbu, kad nedavus įgulai progos priešintis. Nes pirmasis šūvis reikštų, kad Vokietija įsigijo dar vieną priešą.

Skorzeny nutarė pilį paimti su nedideliu daliniu, kuris atrodytų manevruojąs, jokiai kovai nepasiruošęs, kaip pravažiuojąs dalinys, nežinąs vengrų potvarkių ir pasirinkęs kelią pro pilį.

Šeštą valandą ryto Skorzeny karininko uniformoje įsakė savo vyrams:

— Jokių būdu nepradėti šaudyti. Visų ginklų saugikliai nuspausti. Žygio tvarka: vienas sunkvežimis prieky, kuriame penki karininkai su manimi. Ginklai bazooka ir granatos. Užpakaly keturios "Panteros". Kiekvieno tanko vadas stovi, atsidaręs bokštelį. Užpakaly maži tankai, pilni sprogstamos medžiagos.

Prie vartų, kurie veda į pilį, vengrų kareiviai, išgirdę motorų ūžesį, subėgo pasisiūreiti. Skorzeny šypsodamasis juos pasveikino rankos žestu.

Sargybiniai nežinojo, ką daryti. Jie nebuvo gavę įsakymo šaudyti į ramiai važiuojančius vokiečių kareivius. Gi jei jie taip laisvai važiuoja, matyt, turi leidimą.

Skorzeny iš automobilio vengrams sušuko vieną kitą juoką ir pravažiavo. Užpakaly jo sekė tankai, kurių vadai, kaip per parada, iki pusės buvo išlindę iš bokštelių ir kariškai svei-

SS pulkininkas Otto Skorzeny (dešinėje), kurį maršalas Goeringas apdovanojo dar vienu nauju ordenu už atstatymą tvarkos, tuoj po nepasisekusio atentato prieš Hitlerį.

kinosi. Už vartų buvo aikštė. Skorzeny davė įsakymą pagreitinti važiavimą. Dešinėje buvo Honved tvirtovė ir prie įėjimo sargybiniai su kovai paruoštais už smėlio maišų kulkosvaizdžiais.

Rankas užkišęs už diržo, Skorzeny sau kartojo, lyg norėdamas sargybą užhipnotizuoti: "Jie nešaus. Jie negali šauti. Jie mus matė pravažiuojant pro vartus. Mes nesame pasiruošę kautynėms. Tikram kariui grupė, kuri nėra kovos pozicijoje, yra grupė, kuri negali kautis. Tad jie nešaus".

Gudrumas pavyko. Štai ir pilis. Prie įėjimo vengrai buvo padarę mūrą iš cemento. Skorzeny sustabdė automobilį šalimais ir ranka davė ženklą tankui pulkti kiliūtį. Mūras pasidavė. Pirmoji kiliūtis buvo nugalėta. Dabar reikėjo veikti greitai. Bėgdami paskui tanką, įsiveržė į pilį. Vienas vengras karininkas, kuris siekė revolverio, buvo išverstas iš kojų.

Tuoju veskit mane pas įgulos viršininką.

Vengras paklausė ir nuvedė pas generolą.

— Aš reikalauju tuojau pat pasiduoti, — pareiškė Skorzeny.

Generolas delsė. Staiga pasigirdo kulkosvaizdžio šūviai. Nežinia, kas pradėjo, bet Skorzeny pridėjo:

— Jūs girdite! Už trisdešimt sekundžių bus jau vėlu ir mes negalėsime sustabdyti.

Tada generolas Skorzeny ištiesė ranką.

— O admirolas Horthy? — paklausė prancūzas žurnalistas.

Jis pabėgo. Jį radome pas SS gen. Wildenbruch, kaizerio giminaitį, kurio prašėsi apsaugos.

Už trijų dienų Horthy buvo išgabentas į Vokietiją. Jo vietoje į valdžią pasodintas grafas Szalazi, ir vengrai iki karo pabaigos kovėsi vokiečių pusėje.

Skorzeny sako, kad tremtyje jis neradęs ramybės. Jis daug keliavo, matė pokarinius diktatorius, bet geriausių įspūdį jam palikęs Nasseris. Jis atidžiai sekęs

paskutiniuosius įvykius ir tikėjosi, kad viso to chaoso nebūtų buvę, ir sąjungininkai būtų dešimčia mėnesių anksčiau laimėję karą, o rusai būtų pasilikę toli rytuose, jei atentato prieš Hitlerį dieną, liepos 20-ją, parašutinininkai būtų nusileidę Berlyne. Tą dieną visas vokiečių armijos aparatas buvo suparalizuotas ir 2,000 parašutinininkų lengvai galėjo viską perimti iš savo rankas. Bet tai kita istorija, sako Skorzeny.

Savo pasakojime jūs dažnai kartojote žodį "drąsumas". Ar tai yra svarbiausias dalykas gyvenime? — paklausė François Brigneau.

Ne, — atsakė Skorzeny. — Gyvenime svarbiausia yra kantrybė.

Reportažą "Jų nuotyčiai nesibaigė..." tęsime pasakojimu apie žmogų, kuriam Hitleris kalbėjo: "Norėčiau, kad jūs būtumėte mano sūnumi" — apie paskutinį fašistinės Europos žmogų, rexistų vadą Leon Degrelle.

Stroh's alus daug skanesnis...ir jis toks yra

Tai Amerikos vienintėlis ugnim virtas alus. . . virtas prie 2000° kad duotų geriausį skonį iš geriausių medžiagų!

Joks kitas Amerikos alus nėra taip verdamas ir todėl joks kitas Amerikos alus neturi tokio skonio kaip Stroh's... šviesesnis... lengvesnis... skanesnis... gaivinantį!

Jums patiks **Stroh's**

Šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

IŠMINTINGA POLITIKA...

Atkelta iš 4 psl.

naudojimo ir teisingo pado-
linimo. Siūliau rinkti aukas
į bendrą išdą, o paskui, pa-
gal tam tikrą nuosimtį, dalį
p a d a l i n t i organizacijoms,
kurios užsiima bendrąja po-
litine lietuviška veikla, o ki-
tą dalį organizacijoms, ku-
rios rūpinasi tautos kultū-
ros rėmimo ir lietuviškos iš-
laikymo reikalais, lietuviš-
komis mokyklomis, vadovė-
liais ir t.t. Tame seime tau-
fininkų ir krikšč.-demokratų
sparnai, bent jų pirminin-
kas, iš esmės sutiko su ma-
no pasiūlymais, bet kairysis
sparnas, su seimui pirmi-
ninkaujančio pritarimu, tą
reikalą sąmoningai nustū-
mė į patį seimo darbotvar-
kės galą, kad tik mažiau be-
likėtų laiko diskusijoms ir
kad nereikėtų daryti aiš-
kaus nutarimo.

Seimui baigiantis, dele-
gatai be pietų ir vakarienes
vis dar vargo nuo gausių
praktikų net iki 9 val. vaka-
ro, o paskui išsiskirstė kas
valgyti, kas poilsiui. Bet po-
litikieriai katriai pasiliko
ligi galo, kad tikslą atsiek-
tų. Ir atsiekė, — nieko ne-
buvo išspręsta, reikalas ati-
dėtas, Bendruomenė pinigų
neturi ir negauna, išskyrus
savo sunkiai surenkamus
nario mokesčius. Be pinigų
ji negali ir negalės atlikti
jokių stambesnių darbų.

Diskriminacija ir puldinėjimai — bloga politika

Man atrodo, kad ALT va-
dovybės, kaip bendrinės or-
ganizacijos kai kurie nariai
daro didelę klaidą, užsiim-
dami srovių ar kitokių orga-
nizacijų diskriminacija, nie-
kinimu savo spaudoje ir t.t.
Taip Vlikas per keliolika
metų labai nusilpo, nes ne-
norėjo ir nemokėjo visų su-
jungti, o ne kartą vertėsi
kitų diskriminacijomis. Jei
taip bus ir su ALTu, dabar-
tine Vliko "finansų ministe-
rija", aš galiu pranašauti,
kad ir ji gali sugriūti. Tada
iš jos reikės arba ką nors
išmesti, arba kam nors iš-
stoti. O tai nebūtų niekam
nauda: nei ALT, nei Lietu-
vos, nei Amerikos lietuvi-
bės reikalams.

Šiandien net dviejų ALT
vadovybės narių redaguojami
laikraščiai (Naujienos ir
Sandara) labai nešvankią
akciją veda prieš Lietuvii
Bendruomenę. Naujienos, o
kai kada ir Draugas, bet
ypač P. Grigaičio Naujie-
nos, nesiliauja pamazgas
pilstę į Amerikos lietuvių
tautinę srovę arba į Lietu-
vos Nepriklausomybės Tal-
kos organizaciją ir jos fon-
dą. Ar tuo būdu galima ti-
kėtis srovių bendradarbia-
vimą padidinti pritraukti į
bendrą darbą, sudaryti kul-
tūringą ir jaukią atmosferą,
sustiprinti tuos pagrindus,
ant kurių sukurta Amerikos
Lietuvių Taryba ir patar-
nauti tiems bendriesiems
uždaviniams, kuriuos ji yra
įsirašiusi į savo programą?
Nereikia gudročių suprasti
tą blogą, žalingą kelią, ve-
dantį į ALT griovimą. Iš-
mintinga politika to turėtų
vengti. Ir lengvai galėtų iš-
vengti, jei norėtų.

ALT tam tikra prasme
yra kaip ir BALF. Nors šis
pastarasis Detroito seime
buvo kartą padaręs labai
stambų netaktą, bet greit
suprato, kad būta pasikarš-
čiavimų. Vėliau stengėsi
klaidas ištaisyti, sugražinti
broliską aplinką. BALF,
bendrai paėmus, čia ėjo
daug teisingesniu ir išmin-
tingesniu keliu. Jei kas iš
vadovybės pradėtų diskri-
minuoti kitas BALFą sudar-
ančias grupes ar kitas šal-
pos akcijas vadintų "sepa-
ratinėmis", pradėtų žmo-
nėms drausti aukoti kamjie
nori, tai pirmiausia pats
BALF nukentėtų.

Ilgametis tautinės srovės
atstovas a. a. A. Olis, kaip
ALT vicepirmininkas, turė-
jo daug takto ir kantrybės,
ir darydavo nuolaidų, kurios
tautinei srovei kartais at-
rodydavo net perdidelės. Ir
jam kai kada pritrūkdavo
kantrybės ir pasakydavo
visuomenei apie ALT "dar-
bus". Panašiu kantrybės ir
takto keliu bando eiti ir
Olio įpėdinis inž. E. Bart-
kus. Bet man, kaip stebėto-
jui iš visuomenės, atrodo,
kad į taurę galima pilti tiek,
kol ji pilna. Bet jei kai kas
nori dar daugiau pilti, tai
bus blogai.

Tie klausimai yra bendri
Amerikos lietuvių reikalai:
srovių kultūringas bendra-
darbiavimas Lietuvos lais-
vės bylai ir lietuvių stip-
rinti. Nuomonių skirtumų
gali būti, buvo ir bus. Rei-
kia jas aiškintis, ieškoti vi-
siems naudingo sprendimo,
bet nėra reikalo plūstis, ki-
tus vadinti "separatistais"
ar daug blogesniais žodžiais.
Tuo nieko gero nepasiekia-
me ir tada tikrai liekame
separatistai vieni vieniems,
kiti kitiems. Tuo separatiš-
kumas ne tik nesumažina-
mas ir nepašalinamas, bet
neabejotinai didinamas.
(Bus daugiau)

Neolithuanai į Detroitą!

LST Korp! Neo-Lithua-
nia Informacinio Leidinio
redakcijos kolektyvas, susi-
tares su Dirvos Korp! Neo-
Lithuania skyriaus redakci-
niu kolektyvu, organizuoja
LST Korp! Neo-Lithuania
Studijų Dienas,

kurios įvyks šių metų
gegužės 30, 31 d.d. Detroito,
Sheridon-Cadillac viešbuty-
je.

Šeštadienį, gegužės 30 d.,
studijų dienų dalyviai kvie-
čiami būti svečiais AL Tau-
tinės Sąjungos Seimo atida-
rymo iškilmėse, kurios vyks
nuo 10:30 val. — 12 val.

7:30 val. v. koncertas ir
susipažinimo vakarienė S.
Cadillac viešbučio salėje.

Sekmadienį, gegužės 31
d., po pamaldų, nuo 10 val.
— 1:30 val. paskaitos ir dis-
kusijos ideologiniais ir or-
ganizaciniais klausimais.

Studijų dienų dalyviams
tame pačiame viešbutyje
bus parūpintos ir nakvynės.
Už jas dalyviai turės mokė-
ti 3.50 dol.

Tikimasi, kad į šias Korp!
Neo-Lithuania studijų die-
nas atvyks daug dalyvių iš
Toronto, Clevelando, Chica-
gos ir kitų vietovių.

Smulkesnė programa, re-
gistracijos vieta ir kitos rei-

kalingos informacijos bus
praneštos per Korp! Neo-
Lithuania valdybas ir spau-
dą.

LST Korp! Neo-Lithua-
nia Informacinio Lei-
dinio ir Korp! Neo-Li-
thuania Dirvos sky-
riaus redakcijų kolek-
vas.

CHICAGO

PAVASARINĖ POPIETĖ

L. S. T. Korp. Neo Lithu-
ania Chicagoje rengia links-
mą pavasarinę popietę ge-
gužės 17 d. (sekmadienį) B.
Pakšto svetainėje — 3801
W. 38 St.

Visi svečiai bus pavaišin-
ti kavute bei lengva užkan-
da. Gros B. Pakšto kapela.
Linksmą programą atliks
jaunieji neolithuanai. Pra-
džia 4-tą val. po pietų.

Įėjimas — \$2.50, studen-
tams — \$1.00. Staliukai už-
sakomi pas kol. J. Žvynį,
telef. PR 6-1349. Visi maloni-
ai yra kviečiami dalyvau-
ti.

NEW YORK

Lietuvos Nepriklausomy-
bės Fondo posėdis New Yor-
ke įvyko geg. 6 d., E. ir V.
Čekų bute, Woodhaven, N.
Y. LNF pirm. Antanas Se-
nikas iškėlė naujų minčių
bei užsimojimų pagyvinti
fondo veiklą. Posėdyje da-
lyvavo LNT pirm. Vincas
Rastenis, kuris padarė LNT
darbų apžvalgą. LNF val-
dyba paskyrė lėšų vesti
Lietuvos laisvinimo akciją
užsienyje.

ALT S-gos 11-jo skyriaus
susirinkimas, kurio pirm.
yra Jurgis Sirusas, įvyko
gegužės 7 d., J. ir O. Valai-
čių svetainėje, Brooklyn, N.
Y.

Priimti šie nauji nariai:
A. Dimas, dr. Dimienė, dr.
H. Montvilienė, Br. ir B.
Oniūnai, Pr. Dimas, A. ir
I. Vakseliai, K. ir K. Vai-
taičiai.

Į ALT S-gos seimą De-
troite pasižadėjo važiuoti:

Vyt. ir S. Abraičiai, J. ir E.
Sirusai, S. Mackevičius, A.
Senikas, Br. ir B. Oniūnai,
J. Valaitis ir E. Čekienė.
Susirinkime surinkta lėšų
Sąjungos veiklai paremti.

Tautinis Akademinis
Sambūris New Yorke su-
rėngė pokalbį, kuris įvyko
geg. 9 d., Lietuvių Piliečių
klube. V. Rastenis skaitė
referatą "Tautininkų pa-
saulėžiūrinis veidas". Kore-
ferentu buvo dr. Br. Ne-
mickas. Diskusijose akty-
viai dalyvavo: S. Gudas, P.
Ališauskas, A. Senikas, P.
Ulėnas ir jaunieji atstovai:
L. Sabaliūnas ir dr. V. Vy-
gantas.

D i s k u s i j o s vadovavo
Taut. Akad. Sambūrio pirm.
A. Koncė.

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti
ir paragink
užsiprenumeruoti

N A U J A S PATARNAVIMAS JUMS

Kadangi daugelis žmonių
užmiršta atnaujinti savo
leidimus automobiliams vai-
ruoti, o, laiku neatnaujinus
leidimą, gali prireikti iš
naujo laikyti egzaminus, to-
dėl mūsų draudimo agentū-
ra maloniai patarnaus Jums,
mėnesį prieš leidimui pasi-
baigiant primindama Jums,
kad laikas atnaujinti leidi-
mą.

Visa kas reikalinga: už-
pildykite žemiau pridedamą
kuponą ir pasiųskite:

PAULINA
MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

Kuponas:
Pavardė

Adresas

Telefonas

Kada baigiasi leidimas

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773
REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namų mieste arba priemies-
čiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit
patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir iš-
pildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba
asmeniškai.

PUBLIC AUCTION

DIDYSIS ATIDARYMAS
7010 ST. CLAIR AVE.

šeštadienį, 7:30 P. M., May 16, 1959

1000 įvairių rūbų pasirinkimas
NEPRALEISKIT ŠIO IŠPARDAVIMO.

Tony Filmore, Auctioneer

Eagle Stamps dededa dar daugiau prie jūsų sutaupymo

the MAY co's 2 BASEMENT stores

Visi jūsų lovų ir baltinių reikmenys gaunami daug sutaupant mūsų

MAY BALTAME IŠPARDAVIME

Paklodės

žemomis May Baltojo išpardavimo
kainomis!

Size	White	Pastel	Multi-Stripe
72x108"	1.89	2.49	2.49
81x99"	1.89	...	...
81x108"	2.19	2.79	2.79
90x108"	2.59	...	...
Twin Fitted	1.89	2.49	2.49
Full Fitted	2.19	2.79	2.79
42x36"	.49	.69	.69

Geriausios rūšies muslin paklodės žemiausiomis
sezono kainomis mūsų May Baltajam Išpardavi-
mui! Standžiai suauostos, ilgai nešiojančios ir la-
bai lengvai skalbiamos. Numatykite reikalingą
skaicių ir pirkite dabar.

Reversible Ruffled Quilts

80x84 inč. dydis

4.99

Pavyzdžiai ir parinkti antrieji iš geres-
nės rūšies lovos užtiesimų. Pilnai skal-
biami! Rose, žali, mėlyni ir auksiniai
raštai.

The May Co.'s Basement Domestic Department, Downtown and on the Heights

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF ŠILDYMA ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO MEDINA O

22x44" Cone Turkish Towels

Pasirinkite iš gražių
lygių ar baltų spal-
vų. Dideli rankšluos-
čiai žemomis, žemo-
mis kainomis.

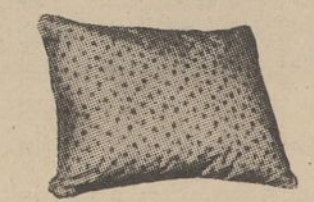
2 for \$1

Multi Color Stripe Blankets

Puikios rūšies medvil-
nės deklai naujų dry-
žuotų raštų su rayon
apvėdžiojimu. Lengvo
svorio, skalbiami. 72x90
colių dydžio.

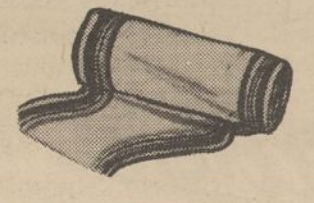
2.98

Soft Kapok Bed Pillows

Pilnos 21x27" pagalvės
pripildytos su tampaiais
kapok fibers. Higieniš-
kos, nedulkančios; ap-
trauktos su gražiu ap-
valkalu.

1.99

Long Wearing Linen Toweling

Drobinė rankšluosčių
medžiaga gražių raštų.
Vandenį sugerianti, ne-
elvelianti.

29c

Paštu ir telef. užsakymai pildomi, įmokant \$2 ar daugiau... Šaukit CH 1-3000

• Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyksta sekmadienį, gegužės 17 d., 11:30 (tuoj po mišių) "Dirvos" patalpose. Dienotvarkėje atstovų į Tautinės Sąjungos seimą rinkimas, skyriaus valdybos rinkimas ir kiti svarbūs klausimai. Visų narių dalyvavimas būtinas.

• Pianistas Andrius Kuprevičius šį penktadienį, gegužės 15 d., skambina bendrojoje programoje, įvykstančiam moderniosios muzikos koncerte. Koncertas įvyks Meno Muziejaus auditorijoje. Pradžia 8:30 val.

Gegužės 18 d. — ateinanti pirmadienį, A. Kuprevičius atliks rečitalį Cleveland Music School Settlement. Pradžia 8:30 val.

• Tradicinis LVS Ramovės ir DLK Birutės Džos pobūvis, įvykęs gegužės 9 d. Čiurlionio ansamblio namuose, pradėtas Motinos dienos minėjimu, kurio metu vyriausia ir jauniausia amžiumi motinos, S. Smetonienė ir V. Auginienė, apdovanotos orchidėjomis. Pobūvyje programą išpildė Balys Auginas, Ingrida Stasaitė, p. Alkaitis, N. Braziulienė, V. Bakūnas, p. Korsakienė ir V. Raulinaitis.

Ingrida Stasaitė, aktyvi jaunimo organizacijų veikėja ir spaudos bendradarbė, deklamuoja eilėraštį Motinos garbei.

• Algis Muliolis, karinė tarnybą atlikęs parašutinininku daliniuose, grįžo atgal į Clevelandą.

• Lietuvių Tautinio Akad. Sambūrio susirinkimas įvyks gegužės 15 d., 7 val. po pietų, Čiurlionio Ansamblio name, 10908 Magnolia. Visi nariai prašomi būtina dalyvauti.

• Aldona Stempuzienė gegužės 24 dieną dalyvaus Čikagoje rengiamam komp. A. Vanagaitės 10 metų mirties minėjime. Ji dainuos kompozitoriaus kūrinius.

• Neringos skaučių tunto Motinos dienos minėjimas buvo surengtas gegužės 10, Čiurlionio ansamblio namuose. Atsilankė daug skautų tėvų, bičiulių ir rėmėjų. Apie motiną kalbėjo V. Mariūnas, skautės padainavo dainų, jaunosios davė įžodį. Padėkos žodį tarė tūtininkė p. Petukauskienė ir visus dalyvius pakvietė pasivaikšinti. Visos motinos buvo papuoštos gėlėmis.

• Motinos dienos skirtą radijo programą pravedė pats jaunimas. Pranešinėjo — K. Stankaitytė, P. Žygas, D. Kavaliūnaitė ir R. Čepulis. Eilėraščių pasakė Rūtelė ir Milda Jokubaitytės,

o I.B. švietimo vadovas mkt. J. Žilionis iškėlė lietuvių reikšmę mūsų istorijos įvairiuose laikotarpiuose.

Radijo programa dabar transliuojama sekmadieniais nuo 5-3:50 val. p. p.

• Abiejų Clevelande veikiančių lietuviščių mokyklų šventė įvyks birželio 21 dieną Niaurų sodyboje.

• Juliaus Kazėno mokinių metinis koncertas, rengtas Motinos dienos proga, praejo dideliu pasisekimu. Svečių atsilankė apie pora šimtų. Labai gražiai pasirodė mūsų jaunosios meninės pajėgos.

Tenka pasigėrėti ir J. Kazėno gražiu gestu, kad visą koncerto pelną paskyrė šv. Kazimiero lietuviščių mokyklos reikalams.

Pagrindiniai modernizuota

4 miegam. Įrengiamas trečias aukštas. Naujas gaso šildymas. Vario vamzdžiai. 1½ mašinos garažas. Netoli autobuso, greito susisiekimo ir prekybos centro. East 120 St., į pietus nuo St. Clair.

Parduoda tik savininkas. Šaukti UL 1-3324. (39)

E. 118 — St. Clair

6 k. vienos šeimos. Dvigubas garažas. Naujas gaso pečius. AUI 40 galonų vandens šildytuvai. Naujas stogas. Alumininės stovės. Šaukti: MU 1-2611. (39)

Dideli pavasario išpardavimai Lietuvių Prekybos Namuose

Laiką gegužės mėn., siunčiant siuntinius į Lietuvą, klientams bus duodamos dvigubos nuolaidos: nuo perkamų medžiagų ir nuo pasiuntimo išlaidų. Jūs galėsite sutaupyti apie 15-25 dol. už 1 siuntinį.

Tuo pat laiku veiks ir rašomų mašinelių atpiginiimas (apie 20%). Mokslo metų pabaiga jau netoli. Jeigu numatote už mėnesio ar dviejų įsigyti sau, ar dovanoti mokslo metų baigimo proga rašomą mašinėlę, užsistirkinkite sau atpiginiimą jau dabar: užsistirkite į Prekybos Namus, pasirinkite tinkamą mašinėlę ir palikę mažą depositą, atsiimti mašinėlę galėsite ir vėliau.

Naudokitės proga ir tau-pykite. Lietuvių Prekybos Namai — 6905 Superior Ave. (Dirvos namas).

SKAUTAI

Akad. skautų motinos dienos sueiga

Geg. 3 d. popietėj ASS Clevelando skyrius Čiurlionio namuose turėjo Motinos dienos sueigą. Dalyvavo akad. skauti-tės su savo artimaisiais — motinomis ir tėvais. Ją atidarė ir vedė vietos ASS skyr. pirm. fil. inž. Vyt. Kamantas. T. n. M. Žyžniauskaitė skaitė kruopščiai paruoštą referatą apie motiną. Vėliau visi skaniai pasivaikšino akad. skaučių paruoštais užkandžiais, kepsniais ir kavute.

Senj. R. Vizgirdas, talkinamas fil. R. Minkūno ir senj. A. Mėlinausko, pravedė komiškas studentų diskusijas apie moterį. Fil. V. Kamantas parodė savo IV Tautinėje Stovykloje, Michigane, filmuotus vaizdus. Sueigą užbaigiant tėvų var-du kalbėjo Z. Peckus.

Akad. skautų stovykla Clevelando pašonėje

Tradicinę Akad. Skautų Sąjūdžio vasaros stovyklą šiemet organizuoja Clevelando ASS skyrius. Šiam darbui sėkmingiau praversti iš skyriaus narių sudarytos įv. uždaviniais atlikti komisijs. Stovyklavietės suradimo komisija — M. Dabiraitė, D. Kižys, Ad. Mėlinauskas ir R. Minkūnas sėkmingai įvykdė savo ieškojimus. Stovyklai vieta rasta prie Hudson Springs ežero, apie 30 mylių į pietryčius nuo Clevelando.

Svarbiausias ASS stovyklos laikas bus liepos 4 d. savaitgalį, tačiau norintieji galės pradėti stovyklauti birželio 29 d. Ežere yra saugoma maudyklė, o taip pat galima irstyti laiveliais bei meškerioti.

Šiuo metu į darbą įsitraukia kitos komisijos, kurios teiks stovyklautojams informaciją, vykdys registraciją, rūpinsis išdu, maistu, stovyklos įrangomis, sportu ir kt.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Clevelandietės skautės, sveikinusios savo motinas.

V. Bacevičiaus nuotr.

• Vaidilos teatras, kviečiamas ALB Chicagos apygardos, gegužės 23 d. išvyksta Chicagon, kur suvaidins A. Landsbergio "Penkis stulpus turgaus aikštėje".

Parduodamas automobilis

Sąryšyje su persikėlimu į Kaliforniją, pigiai parduodamas 1956 metų Pontiac Star Chief 4-door sedan. Dėl tolesnių informacijų kreiptis į advokatą Julijų Smetoną, ERievew 1-4333.

Vienos šeimos namas

Eddy Rd. — St. Clair rajone. Puikus 3 mieg. namas. Moderni virtuvė ir vonia. Naujas gaso pečius, apsauginės langinės. Gražus sklypas. Garažas.

Yerty Realty
UL 1-1925 (40)

\$18,950 už gražų namą, colonial stiliaus, su 2 miegam. Puikiai įrengta, gražus židinis, plytelių vonia, prie gero susisiekimo, mokyklų, bažnyčių. Žemi mokesčiai. Parduoda savininkas. Namas prie Lake Shore ir E. 185 St. Šaukti po 4 val. IV 1-7793.

Gerai namai

6 k. vienos šeimos E. 222 St. Didelis sklypas, 2 mašinų prijungtas garažas. \$15,500.

4 šeimų, netoli Fisher Body. \$24,500.

6 k. vienos šeimos E. 126 St. Netoli Shaw. \$12,500.

Dviejų šeimų E. 185 St. \$18,900.

Herzog Lou and Associates
Realtor
620 E. 200 St.
KE 1-3970 (39)

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6335 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija visus lietuvius ir jų draugus kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiausias. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3½%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRAŠTUS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti. Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, prisiųsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avalynės dydžių Nr., iš rusiškų į amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelių, skustuvų, plaukams kirpti mašinėlių, stiklui deimanto rėžtukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuviai.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.

Trečiadieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

ADRESAS:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. UTah 1-0806 & UTah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNČIAMAI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

St. Baranaukas

Pr. Bičkienė

A. Kučiūnas

ŠIŲ MŪSŲ IŠKILIŲJŲ MENININKŲ

PAVASARINIS KONCERTAS

įvyksta 1959 m. gegužės 16 d., šį šeštadienį, 7 val. vak.

Slovėnų auditorijoje, 6409 St. Clair Ave.

Biliety reikalu prašoma skambinti V. Palūnui, tel. MU 1-4414. Jei liks biliety, jų bus gali gauti koncerto salėje nuo 6 val. vak.

Po koncerto šokiai, grojant vokiečių džiaziui, vaisės ir kitos pramogos.

Koncerto pelnas skiriamas Jaunimo stovyklos naudai.

Maloniai prašome nesivėluoti.

Jaunimo Stovyklos Globos Komitetas

DIRVA

THE FIELD

Kas ir kur?

• Ryšium su Ženevoje vykstančia keturių didžiųjų užsienių reikalų ministerių konferencija, į Ženevą yra atvykęs Lietuvos Diplomatijos šefas ministras St. Lozoraitis.

Dr. Vyt. Doniela, Dirvos bendradarbis, sėkmingai baigęs mokslus ir gavęs daktaro laipsnį, grįžo į Australiją. Šiuo metu profesorijauja universitete, Newcastelyje.

Jis universiteto mokslą buvo baigęs Sydnejaus universitete. Po to, gavęs valstybinę stipendiją, dvejus metus studijas gilino Vokietijoje ir Anglijoje. Freiburgo universitete gavo daktaro laipsnį.

• **O. V. Milašiaus**, Lietuvos diplomato ir poeto mirties 20 metų sukakties minėjimą tęsiant, gegužės 11 d. Paryžiuje žymus prancūzų rašytojas ir didelis Milašiaus draugas Nicolas Beauduin skaitė paskaitą. Aktorė Micheline Graucher, pianu akomponuojant Elisabeth Saglier, perskaitė keletas Milašiaus poemos.

• **L. T. A. Sambūrio**, Chicagoje, valdybos pirmininku išrinktas Korp! Neo-Lithuania filisteris Jonas Našliūnas ir nariai: A. Siliūnas (vicepirm.), J. Pročkus (sekr.), Step. Trinkauskas (ižd.) ir J. Juodikis (v-bos narys).

Valdyba pasiekama per A. Siliūną, 6839 So. Rockwell St., Chicago 29, Ill., telefonas PRospect 8-0149.

• **Chicago** lietuvių vyrų choras "Vytis", pastatęs "Rigoletto", "Fausto" ir "Carmen" operas, šiuo metu sudarė sutartį išpildyti choro partijas dviejuose Chicago Lyrinės operos pastatymuose. Viena iš tų operų bus "Skrajojantis Olandas", o dėl kitos dar taria masi.

Toks vyrų choro pripažinimas iš amerikiečių pusės įrodo jų aukštą meninį lygį. Chicago Lyrinė Opera Amerikoje turbūt teptalėkia tik Metropolitan. Kiek girdėti buvo sutikta į oficialias operos programas įrašyti, kad pastatymuose dalyvauja **Lietuvių Vyrų Choras**.

• **Lietuviškasis Liberalizmas**, pirmoji šiuo kontroversiniu klausimu studija lietuvių kalba, jau išėjo iš spaudos. Knygą redagavo Vytautas Kavolis, o bendradarbiavo dr. Vytautas Doniela, Karolis Drunga, dr. Juozas Girnius, dr. Algirdas Julius Greimas, Algimantas Gureckas, Jurgis Jaks-Tyris, dr. Julius Kaupas, Vytautas Kavolis, Vincas Rastenis, Rimvydas Šilbajoris, Vincas Trumpa.

Skoningą viršelį ir aplanką nupiešė dail. Algirdas Kurauskas. Knyga turi 216 didelio formatų puslapių ir kainuos \$3.00. Šiuo metu ji išsiuntinėjama platintojams. Leidėjas Santaros-šviesos Federacija knygą skiria dr. Vincui Kudirkai.

• **Toronte** veikęs vyrų kvartetas, kuriam ilgą laiką vadovavo V. Verikaitis, persiorganizavo. V. Verikaitiui nebegalint eiti vadovo pareigų, jį pakeitė muz. Stasys Gailevičius.

27 m. amžiaus lietuvių, baigusių aukštąjį ūkio mokslą, nesenai su savo tėveliais iš Lietuvos atrepatrijavusi į V. Vokietiją, lietuviškos šeimos židinio sukūrimo tikslu, norėtų susipažinti su rimtu tautiečių, gyvenančių JAV-se ar Kanadoje.

Atsiliepti adresu: M. Naujoks, (17a) Schwetzingen, Germany, Postfach 191.

• **Tautinių šokių mokytoja Ona Ivaškie**, iš Bostono, išrinkta The New England Festival Ass'n. direktore.

• **Dirvos bičiulis M. Baliutavičius**, iš Venezuelos, atsiuntė tris naujas prenumeras. Širdingai ačiū.

• **Dirvos bičiulis J. Lietuvinkas**, iš Baltimorės, vėl atsiuntė naujų Dirvos skaitytojų. Ačiū už talką.

• **Andrius Norimas** išleido 96 psl. leidinį "Man silpna"... (dviejų jaunuolių istoriją). Atspausa 100 egz., atseit, tik autoriaus artimiesiems.

Moterų Vienybės 25 m. sukaktis buvo atšvęsta geg. 3 d., Hotel Towers, Brooklynne iškilmingame bankete, kur dalyvavo virš 200 žmonių. Ta proga buvo pagerbtos šios organizacijos steigėjos ir rėmėjos. Gauta daug sveikinimų iš centrinų liet. organizacijų bei pavienių asmenų. Pirmoji pirm. buvo K. Garšvienė, o dabartinė P. Šimėnienė.

MUZ. A. ALEKSIS,

virš 35 metų išbuvęs Waterburio šv. Juozapo parapijos vargonininku, pasitraukia iš tų pareigų į ramesnį poilsį. Gyvendamas Waterbury, jis labai aktyviai darbavosi ir tebesidarbuoja lietuviškose organizacijose ne tiek kaip parapijos pareigūnas, bet kaip lietuvis patriotas. Už nuopelnus lietuviškajai veiklai 1938 m. Lietuvos vyriausybės buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

Muz. A. Aleksio pagerbimo koncertas įvyksta gegužės mėn. 24 d., 6 val. vakaro šv. Juozapo parapijos salėje. Koncertui ir pagerbimui praversti yra sudaryti specialūs komitetas iš įvairių lietuviškų organizacijų atstovų. Toks komitetas įvairumas sako, kad muz. A. Aleksis visiems lietuviams brangus.

Visi Waterburio lietuviai kviečiami tame pagerbimo koncerte dalyvauti. **M. K.**

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Detroito valdyba posėdžio metu svarsto namų įsigijimo klausimą. Iš kairės: A. Musteikis, B. Polikaitis, A. Gilvydis, K. Veikutis, V. Kutkus, A. Paškevičius, A. Misiūnas, A. Barakauskas ir C. Šadeika.

J. Gaiziūčio nuotrauka.

Tarptautinis Laisvės Festivalis

Nuo birželio 28 d. iki liepos 5 d. Detroito burmistras Louis C. Miriani ir Windsor burmistras Michael Pa-

KUR VASAROTI?

Pasiteiraukite pas vasarotojus Dr. Valerijos Norvaišienės Nidoje, Cape Cod. Ką iš jų išgirsite — tai nebus pasaka, tai bus tik nepilnas vasaravimo Nidoje atspindys.

Sausi pušynai, atviras Atlantantas, šiltas Golfo srovės vanduo, geriausias paplūdimys, modernūs kambariai, puikūs įvairūs ir gausūs maistas — tai tik dalis tų malonių apystovų, kurios sudaro tikro poilsio ir geros nuotaikos sąlygas Nidoje.

Vasarvietė veikia nuo gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d. Nepavėluokite užsakyti kambarius šiuo adresu: **Valerija Norvaišienė**, P. O. Box 367, West Hyannisport, Cape Cod, Mass. Telefonai: Hyannis Spring 5-3987. Bostonas AVenue 8-8079.

CICERO

TAUTINĖS SAJUNGOS SKYRIAUS VEIKLA

Tautinės Sąjungos Cicero skyrius, įsisteigęs tik prieš 1 metus, turėjo garbės prisidėti prie gerai pasisekusio Dirvos jaunųjų dainininkų konkurso su trečios premijos įnašu, kurį šio skyriaus atstovas Jonas Činkus įteikė dainininkei N. Linkevičiūtei.

Cicero skyrius šiuo metu sėkmingai didina savo narių skaičių ir numato ateityje plačiai įsijungti į visuomeninį ir tautinį darbą. Šią vasarą yra numatoma suruošti išvažiavimą į gamtą, apie kurį bus vėliau paskelbta Dirvoje.

Šių metų gegužės mėn. 30-31 d. Cicero skyrius bus pirmą sykį atstovaujamas ALTS Seime.

Skyriui sėkmingai vadovauja inž. Jonas Variakojis.

trick paskelbė abiejuose miestuose Tarptautinio Laisvės Festivalio savaitę. Šios savaitės metu bus švenčiamos Amerikos Nepriklausomybės ir Kanados Dominijos dienos. Minint šias šventes, norima pademonstruoti tų abiejų tautų draugystę ir parodyti rūpesčiuose paskendusiame pasaulyje, kaip dvi tautos gali gražiai ir taikiai gyventi, turėdamos ilgiausią neginkluotą sieną pasaulyje. Taip pat ši savaitė parodys amerikiečių ir kanadiečių nusistatymą tą laisvę išsaugoti, ir reikalui esant, bendrai ginti. Šventės metu apsilankys karalienė Elzbieta ir princas Pilipas. Šventę organizuoja abiejų miestų vadovybės.

Kiekviena savaitės diena yra paskirta skirtingam tikslui:

Birželio 28, sekmadienis — Religijos laisvės diena. Birželio 29, pirmadienis — Išsireiškimo laisvės, Kultūros diena.

Birželio 30, antradienis — Sporto ir Tautybių diena. Liepos 1, trečiadienis — Dominijos diena.

Liepos 2, ketvirtadienis — Pramonės, biznio, jūros kelio ir darbo diena.

Liepos 3, penktadienis — "Laisvė turi būti ginama" — Kariuomenės diena.

Liepos 4, šeštadienis — Nepriklausomybės diena.

Liepos 5, sekmadienis — Tarptautinė regatos diena.

Šventėje dalyvauti yra pakviesti ir lietuviai, kuriuos suorganizuoti ryžtasi JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba. Mums, lietuviams, drauge su 51 kitų tautybių žmonėmis, daugiausiai teks susikoncentruoti į Tautybių dieną — birželio 30 — antradienį. Tą dieną nuo pat ryto Grand Circus parke vyks tarptautinė mugė. Joje dalyvausime ir mes. Parengimų vadovas A. Musteikis tariasi su mūsų menininkais ir kitais specialistais, nes nori sudaryti komisiją šiam darbui vadovauti. Turintieji gerų eksponatų ar minčių skambinkite telef. TO 9-3090.

Antradienio vakare bus užtvertas judėjimas Washington Blvd. ir ten vyks tautybių meniniai pasirodymai. Lietuvius čia atstovauti jau sutiko tautinių šokių grupė Šilainė, vadovaujama p. Gobienės. Kadangi dalyvaus net 52 tautybės, todėl galima, kad meniniai pasirodymai bus tęsiami trečiądienį ir ketvirtadienį.

Liepos 4, šeštadienį, 10 val. ryto mums reikės dalyvauti Nepriklausomybės dienos parade Woodward gatve. Šiam sunkiam uždaviniui vadovauti apsiėmė Bronius Polikaitis, kuris šiuo metu tarsis su visomis Detroito lietuvių organizacijomis, nes čia mums ypač

svarbu gerai pasirodyti, kadangi tai bus daugiausiai amerikiečių stebima dalis. Joje kviečiami dalyvauti ir pavieniai lietuviai. Visi bendromis jėgomis pasirodykime gausiai ir įspūdingai. Jau dabar pirmą eilę kviečiami registruotis visi turintieji tautinius rūbus. Br. Polikaitis telef. UN 4-5481. Visos organizacijos raginkite savo narius šiame parade dalyvauti. Šiuo reikalu jums bus pasiūti raštai ir tariamasi asmeniškai. Organizacijos, turinčios savo vėliavas ar uniformas, galės dalyvauti kaip paskiri vienetai.

Valdybos sekretorius Algis Barakauskas tiria sąlygas, ar mes negalėtume turėti savo vežimą (float).

Taigi visi Detroito ir apylinkių lietuviai įsijunkime į šį didį darbą, nes laiko nedaug, o mūsų lietuviška savivarba reikalauja iš mūsų pasirodyti gerai.

V. Kutkus

STUDENTŲ ŽINIAI

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba yra nutarusi Detroito ir jo apylinkėse gyvenantiems studentams, norintiems vykti į Fordham universiteto Lituanistikos Institutą išklausti lituanistinių dalykų kursą, pagelbėti finansiškai. Valdyba, susitarusi su atitinkama studentų korporacija, prisidės prie vykstančio ten studento kelionės ir pragyvenimo išlaidų apmokėjimo.

Suinteresuotieji studentai registruojasi pas apylinkės švietimo vedėją: Albertą Misiūną, 1985 Scotten Ave., telef. TA 5-0303 (priešpietinėmis valandomis) arba pas apylinkės valdybos pirmininką Vytautą Kutkų, 1610 Scotten Ave., telef. TA 5-3846 (po 5 val. p. p.).

LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ PABAIGA

Gegužės 24 d. Detroito Lituanistinės mokykla, veikianti prie šv. Antano lietuvių parapijos, baigia dešimtuosius mokslo metus. Mokyklos dešimtmečio minėjimas pradėdamas 11 val. šv. Mišiomis, kurias atnašaus ir atitinkamą pamokslą pasakys mūsų mokyklos globėjas šv. Antano parapijos klebonas kun. dr. Ignas Boreišis. Po pamaldų — 12:30 val. Hispanos Unidos auditorijoje (H. Vernor ir kampas 25 gt.) įvyks iškilmingas dešimtyjų mokslo metų užbaigimo aktas ir meninė programa, kurią atliks lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami savo mokytojų.

Kviečiame mokinių tėvus ir lietuviškąją Detroito visuomenę gausiai dalyvauti mūsų mokyklos dešimtmečio minėjimo iškilmėse.

Apylinkės švietimo Valdyba

Gerbiame ir brangioms

SOFIJAI SMETONIENEI ir JADVYGAI TŪBELIENEI,

Lietuvoje mirus jų mylimam broliui TADUI CHODAKAUSKUI, reiškiamo mūsų nuoširdžią užuojautą

Juzė ir Steponas Nasvyčiai,
Aldona ir Juozas Augustinavičiai

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad mirė mūsų tėvas ir senelis

IZIDORIUS GRIGORAVIČIUS.

Velionis pašarvotas

SLEZAK FUNERAL HOME.

Laidojamas 1959 m. gegužės 16 d., 9 val. ryto iš St. Stanislaus bažnyčios.

Likę nuliūdę vaikai

Cicero Tautinės Sąjungos skyriaus atstovas J. Činkus įteikia premiją Nerijai Linkevičiūtei, laimėjusiai Dirvos jaunųjų dainininkų konkurse. Iš kairės: N. Linkevičiūtė, B. Gaidžiūnas ir Jonas Činkas.

Dirvos nuotrauka.